Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

ЕСФ България
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ОБЩИНА МИРКОВО

ПРОЕКТ

„ВЪВЕЖДАНЕ НА МЕХАНИЗМИ ЗА МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИ ПОЛИТИКИ, РАЗРАБОТВАНЕ НА ОБЩИНСКИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ”,

съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз по Оперативна програма „Административен капацитет”, бюджетна линия BG051PO002/13/1.3.-07

ОБОСОБЕНА ПОЗИЦИЯ 2

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА

НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН

ЗА РАЗВИТИЕ

НА ОБЩИНА МИРКОВО 2014-2020

ЮЛИ, 2014

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА
НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ
НА ОБЩИНА МИРКОВО 2014-2020

Съдържание

Въведение ____ *5*

1. Метод и организация на предварителната оценка ____ *9*

1.1. Общи методологически насоки ____ **9**

1.2. Избор на специфични методи на оценка ____ **9**

1.3. Критерии за оценка ____ **11**

1.4. Периодизация на оценката ____ **12**

1.5. Източници на информация ____ **12**

1.6. Организация на процеса на оценяване ____ **13**

1.7. Преглед на резултатите от предшестващи оценки ____ **13**

2. Оценка на социално-икономическото въздействие ____ *17*

2.1. Идентифицирани нужди и предизвикателства пред развитието на общината ____ **17**

2.2. Качество на SWOT-анализа ____ **25**

2.3. Формулиране на адекватна и съгласувана стратегия за развитие на общината ____ **28**

2.4. Изпълнение и наблюдение на плана ____ **41**

3. Оценка на екологичните аспекти на въздействието ____ *51*

4. Основни изводи и препоръки ____ *60*

ОБЩИНА МИРКОВО

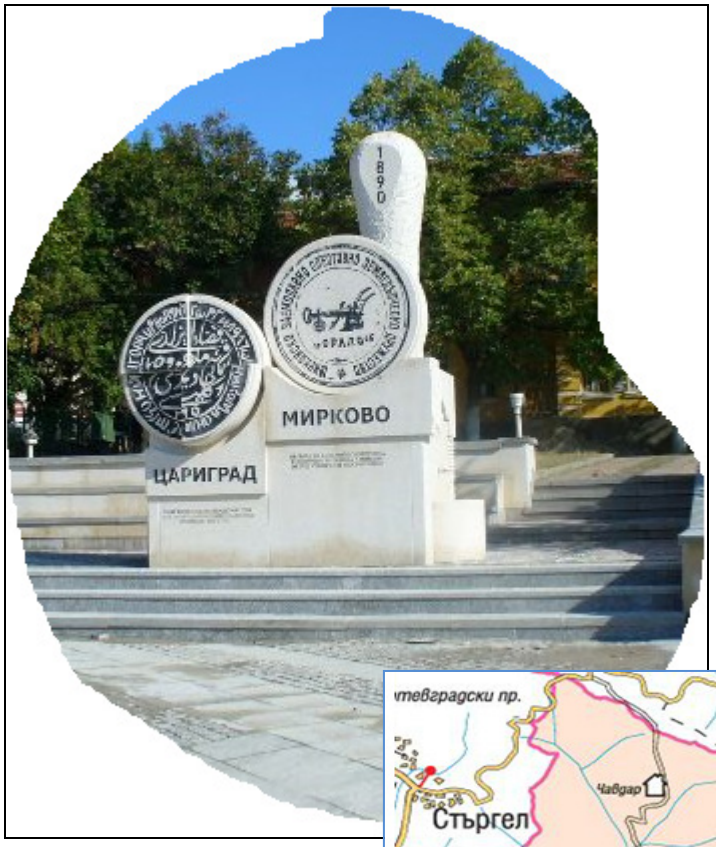

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

АЗ – Агенция по заетостта

БВП – Брутен вътрешен продукт

ВИ – Възобновяеми (енергийни) източници

ЕК – Европейска комисия

ЕС – Европейски съюз

ЕСИФ - Европейски структурни и инвестиционни фондове

ЗБР – Закон за биологичното разнообразие

ЗООС – Закон за опазване на околната среда

ЗРР – Закон за регионалното развитие

ИКТ – информационни и комуникационни технологии

ИСУН - Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти в България

МСП – малки и средни предприятия

НИРД – Научно-изследователска и развойна дейност

НПО – неправителствени организации

НСИ – Национален статистически институт

НСРР – Национална стратегия за регионално развитие

ОПР – Общински план за развитие

ОСР – Областна стратегия за развитие

ПДК – Пределно допустими количества

ППЗРР – Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие

ПЧП – публично-частно партньорство

ПУП – Подробен устройствен план

РПР – Регионален план за развитие

NUTS – класификация на териториалните единици за статистически цели в ЕС/ по Евростат

SWOT анализ – Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите

Въведение

Роля на предварителната оценка

Политиката за икономическо, социално и териториално сближаване в ЕС през периода 2014-2020 г. следва да бъда ориентирана към резултати с оглед осъществяване на принос за постигане целите на Стратегията за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж на Съюза (Европа 2020). Предварителната оценка в контекста на политиката на сближаване има все по-засилваща се роля. По своята същност тя представлява стратегически и обективен преглед и преценка на дизайна на даден планов или програмен документ, доколко съответства на нуждите и предизвикателствата пред развитието, адекватни и реалистични ли са целите и начина на тяхното постигане, какви резултатати и въздействия се очакват от изпълнението на стратегическия документ по отношение на целевата общност и територия. Важна е ролята на предварителната оценка за осигуряване на надеждна и полезна информация паралелно с разработването на стратегическия планов/ програмен документ, която да интегрира предишния опит и поуките от реализацията на планове и програми в следващия цикъл на стратегическо планиране и вземане на адекватни управленски решения за постигане на резултати и напредък.

В съответствие със Закона за регионалното развитие (чл. 32) за разработването на документите за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие, включително за общинския план за развитие, се извършва предварителна оценка на социално-икономическото въздействие и на екологичните аспекти и влияния от реализацията на стратегическия планов документ.

Цели и обхват

Основните цели на предварителната оценка по отношение на общинския план за развитие включват:

- Подобряване качеството на документа и принос за по-добро формулиране и дизайн на стратегическите интервенции и приоритети на политиката за развитие на общината (стратегията за развитие) за определения период;
- Постигане на ефективност на изпълнението на общинския план за развитие чрез прилагане на система от индикатори за мониторинг и оценка на резултатите и въздействието;

- Подпомагане ефикасното планиране, разпределение и използване на средствата за развитие;
- Прилагане на адекватен механизъм за управление, контрол и участие на партньорите при изпълнението;
- Осигуряване на обективна информация и публичност на очакваните резултати;
- Превенция и ограничаване въздействието върху околната среда чрез наблюдение и прилагане на мерки за контрол.

Предварителната оценка за реализацията на Общинския план за развитие на община Мирково за периода 2014-2020 г. е съобразена с изискванията на Закона за регионалното развитие (ЗРР), правилника за неговото прилагане (ППЗРР), както и с Насоките на Европейската комисия относно наблюдението и оценката на кохезионната политика за програмния период 2014-2020[1].

Актуално състояние и контекст

През периода на изпълнение на предходния Общински план за развитие на община Мирково 2007-2013 г. са настъпили значителни промени в икономическото, социалното и инфраструктурното състояние на общината, които рефлектират върху настоящата ситуация, в която се разработва следващия план за развитие, както и върху очакваните резултати и въздействия. Актуалното състояние и контекст за реализация на целите и приоритети на стратегията за развитие на община Мирково най-общо се характеризират с промените настъпили в резултат на присъединяването на България към Европейския съюз, прилагането на европейската кохезионна политика и програми след 2007 г., подпомагани от структурните фондове на ЕС, както и аграрната политика и програмата за развитие на селските райони, европейските програми за териториално сътрудничество. Особен фактор на негативно въздействие върху изпълнението на стратегиите и плановете за развитие през последните 4-5 години представлява глобалната финансова и икономическа криза, която сериозно засегна ЕС, България и българските региони и общини.

Настоящата оценка отчита ключовите социално-икономически промени, имащи пряко или косвено отражение върху разработването на дизайна на плановия документ и

[1] Guidance document on ex-ante evaluation, EC, 2013

формулирането на стратегията за развитие на община Мирково до 2020 г., като си поставя за задача да оцени позитивните и негативни ефекти, проблемите и предизвикателствата на средата за постигане на залегналите в общинския план за развитие цели, приоритети и мерки. Оценката изследва и регионалните и местните субективни влияния върху резултатите, свързани с управлението, координацията и цялостния публичен контрол при изпълнението на плана.

Очаквани резултати и ползи

Предварителната оценка отчита постигнатия досега опит на община Мирково в областта на стратегическото планиране на местното развитие, като взима под внимание общия преглед на резултатите от реализацията на общинския план за развитие през периода 2007-2013 г., изводите и препоръките на Междинната оценка за неговото изпълнение (2010 г.) и Актуализирания документ за изпълнение на плана (2011-2013 г.).

Очакваните резултати и ползи от извършването на предварителната оценка на Общинския план за развитие на община Мирково 2014-2020 г. включват изводи и препоръки относно:

- Подобряване на стратегическата ориентация на политиката за местно развитие, адекватно и целенасочено отразяване на нуждите и предизвикателствата пред развитието на общината и постигане на съответствие със стратегическите документи за развитие на регионално и национално ниво и на ниво ЕС за периода до 2020 г.;
- Формиране на логическата рамка за интервенции и инвестиции за разработване и изпълнение на конкретни мерки и проекти за устойчиво интегрирано развитие на общината в различните сектори;
- Усъвършенстване на механизмите за управление и изграждане на функционираща мониторингова система на действията и резултатите, отговаряща на критериите и изискванията за оценяване на изпълнението на общинския план за развитие;
- Очертаване на мерки за постигане на по-висока ефективност и ефикасност при изпълнението на плана;

- Съобразяване с насоките и изискванията на политиката за опазване и подобряване на околната среда и политиката по изменението на климата и съответната национална нормативна уредба и европейските директиви;
- Подпомагане на процеса на разширяване и засилване на партньорството и сътрудничеството между местната власт и органите и организациите на различни териториални нива, икономическите и социалните партньори и всички заинтересовани страни, имащи отношение към процеса на изпълнение на общинския план за развитие;
- Осигуряване на насоки за подобряване на информираността и публичността при изпълнението на плана.

Благодарности

Настоящата предварителна оценка е изготвена и осъществена ефективно с ценната подкрепа и съдействие на експертния екип от общинската администрация, кмета на община Мирково, Общинския съвет, както и на партньорските организации и лицата, които любезно предоставиха информация и дадоха своето мнение и препоръки в рамките на проведените обществени обсъждания и обучителен семинар за разработването на Общинския план за развитие на община Мирково за периода 2014-2020 г.

1. Метод и организация на предварителната оценка

1.1. Общи методологически насоки

Предварителната оценка е съобразена с общите насоки, принципи и подходи, залегнали в насоките на ЕК за подготовка, изпълнение, наблюдение и оценка на програмния период в ЕС 2014-2020 г. и по-специално Ръководните документи на ЕК относно изготвянето на предварителната оценка (ex-ante evaluation), плановете за оценка (evaluation plans), техническите задания за оценка на въздействието (impact evaluations) и насоките за управление на качеството (quality management) и външните оценки. Основно е използвана методологията за оценяване на социално-икономическото развитие по примера на базирания в интернет инструмент EVALSED.

1.2. Избор на специфични методи на оценка

Настоящата оценка ще се базира на проблемен и целеви анализ с оглед адекватно отразяване на настъпилите социално-икономически промени на местно ниво и актуалните нужди и предизивикателства, за които следва да бъде разработена подходяща стратегия за развитие на общината за периода 2014-2020 г.

Целите на предварителната оценка могат да бъдат постигнати чрез използване на методология, която вече е утвърдена в националната и международната практика и дава достатъчно гаранции, че резултатите от оценката са приложими за постигане на по-добри резултати при определяне на дизайна на нов или за усъвършенстване на действащ стратегически документ.

Специфичните методи, които са използвани при предварителната оценка на общинския план за развитие, са следните:

- количествени и качествени методи за събиране, обработка и анализ на данни и информация, свързани със социално-икономическото и екологичното въздействие на плана върху местното развитие;
- документален и контент анализ, засягащ стратегическата визия и приоритетите за местно развитие, включително по отношение на предишни планови и оценителни документи за развитето на общината до 2013 г.;
- сравнителен анализ по отношение на аналогични и свързани стратегически документи, както и по отношение на възможните алтернативни подходи за

формулиране на стратегията за устойчиво развитие на общината с минимално или нулево въздействие върху околната среда;

- аналитичен преглед на статии, публикации, справки, доклади и отчети, отразяващи способността на органите за управление и общинската администрация за ефективна координация и справяне с проблематиката на интегрираното и устойчивото развитие на общината;
- основен хоризонтален метод, който е използван, представляват експертните анализи и оценки на различните аспекти на политиката и дейността на общината, въздействащи върху местното развитие, на базата на познанията и практическия опит на оценяващия екип.

В работата по извършване на предварителната оценка широко е използван и консултативния подход на базата на административния опит, аналитичната и плановата информация и данни, както и становищата, мненията и оценките на експертите от общинската администрация и ръководството на община Мирково.

Използването на иконометричните инструменти за оценка, както и на анализ „ползи-разходи" (Cost Benefit Analysis) е силно ограничено поради невъзможността с достатъчна точност и пълнота да бъдат обхванате преките и/или косвените резултати и въздействия на стратегическата рамка за местно развитие върху икономическите процеси и субекти и върху процеса на публично финансиране/ съфинансиране.

Като се използва документален анализ на стратегическото и нормативното съответствие и прогностична оценка в рамките на предварителната оценка се очаква да бъдат потвърдени няколко по-важни предварителни извода и препоръки за подобряване качеството на Общинския план за развитие на община Мирково 2014-2020 г.:

- Общинският план за развитие следва да бъде разработен в контекста на реформираната кохезионна политика (новите регламенти и стратегически насоки) на ЕС след 2014 г., включително като се има предвид Стратегията на ЕС Европа 2020;
- Необходимо е структурата и съдържанието на плана да бъдат в съответствие с националното законодателство за регионалното развитие, като се включи и елемент за климатичните промени съгласно промяната в ЗРР от 2014 г.;

- Планът трябва да бъде съобразен с избраните тематични цели, инвестиционни приоритети и специфични цели, както и с предвижданите операции и схеми по оперативните програми за България, съфинансирани от фондовете на ЕС през периода 2014-2020 г., включително по програмата за развитие на селските райони в България в рамките на Общата селскостопанска политика на ЕС;
- В общината следва да се създадат необходимите институционални предпоставки – подобрени процедури, функции на структурните звена и организация на дейността на общинската администрация, за ефективно и ефикасно управление на дейностите по изпълнението, наблюдението и оценката на общинския план за развитие. Необходимо е да се създадат условия за укрепване на административния и експертния капацитет за разработване и реализация на проекти по линия на фондовете на ЕС, които са насочени към изпълнение на инвестиционните мерки и на целите и приоритетите, предвидени в стратегията за развитие на общината до 2020 г.

1.3. Критерии за оценка

Инструментариумът на предварителната оценка включва използването на определени критерии за оценка, които характеризират разработването на качествен, реалистичен и приложим стратегически документ за развитие и потенциала за неговата реализация и постигане на резултатите:

- ***адекватност*** на нуждите и предизвикателствата на местното развитие в съответствие с политиката за устойчиво интегрирано развитие, провеждана в общината;
- ***реалистичност и приложимост*** на целите, приоритетите и инвестиционните мерки за развитие на общината по отношение на:
  - състоянието и прогнозните очаквания в развитието на социално-икономическите условия и фактори на местно ниво и в регионален, национален и европейски план,
  - изградения институционален и административен капацитет и опит, включително капацитет на партньорите за прилагане на политиката за устойчиво интегрирано регионално и местно развитие;

- ***ефективност*** при прилагането на плана с оглед постигане на желаните резултати и въздействие от провежданата политика и изпълнението на стратегическите цели на местното развитие;
- ***ефикасност*** на използваните финансови ресурси за постигане на целите и приоритетите за местно развитие;
- ***устойчивост*** и възможност социално-икономическите, институционалните и екологичните ефекти и ползи от прилагането на плана да бъдат поддържани за продължителен период от време.

1.4. Периодизация на оценката

Предварителната оценка обхваща периода на разработване и приемане на общинския план за развитие (оценката се извършва паралелно), като анализите, констатациите и експертните преценки се отнасят до тенденциите и/или ключови прогнозни факти и данни за периода 2014-2020 г., без да се достига до детайли по години или по отделни компоненти на икономическите, социалните и екологичните сектори, засегнати в плана.

1.5. Източници на информация

Информационното осигуряване на предварителната оценка се базира на следните по-важни източници:

- регионална статистика на Евростат,
- данни на Националния статистически институт (НСИ) и териториалното статистическо бюро,
- административна статистика на Агенцията по заетостта (АЗ),
- стратегически документи, официални справки и доклади за изпълнение на проекти, планове, програми и политики на територията на община Мирково в различните сектори,
- справки и информация от Областна администрация на Софийска област,
- годишни доклади по наблюдението на изпълнението на Регионалния план за развитие на Югозападния район, включително последния доклад от 2014 г.,

- официалните интернет страници на оперативните програми, съфинансирани от фондовете на ЕС, централизираната Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти в България (ИСУН).

Важно значение има и информацията за очаквани проекти с регионално или национално значение, засягащи територията и населението на общината и осъществявани в рамките на националните секторни политики и програми, включително с трансграничен и междурегионален характер.

1.6. Организация на процеса на оценяване

Създадената организация за извършване на предварителната оценка на Общинския план за развитие на община Мирково 2014-2020 г. обхваща логически обвързани дейности, завършващи с конкретни продукти, като времето за изпълнение на отделните видове дейности беше съобразено с краткия срок за завършване на оценката.

Предварителната оценка е реализирана като процес в три основни етапа/ фази:

- *встъпителен етап/фаза* – мобилизиране на ресурсите за извършване на оценката – координация на експерти, логистична подкрепа и комуникации с общината, избор на методи(и) за оценка;
- *основен етап/фаза* – разработване на експертни оценки по тематични направления: (вътрешна и външна съгласуваност на стратегическата рамка за развитие, ефективност и ефикасност на изпълнението, мониторинг на ресурсите, резултатите и въздействията, координация, административен капацитет и партньорство, публичен контрол и прозрачност, екологична устойчивост;
- *заключителен етап/фаза* - систематизиране на предложенията, изводите и препоръките за подобряване качеството на стратегическия документ.

1.7. Преглед на резултатите от предшестващи оценки

Първият стратегически планов документ – „Общински план за развитие на община Мирково 2007-2013 г.”, определя стратегическата рамка за устойчиво социално-икономическо и инфраструктурно развитие на общината и представлява инструмент за формиране на цялостна дългосрочно ориентирана политика за местно развитие в съответствие с националните, регионалните и местните приоритети през съответния период. Този документ е резултат от експертен анализ на данните и

тенденциите в развитието на община Мирково през периода до 2005-2006 г., като на тази основа е формулирана и стратегията за развитие – средносрочни до дългосрочни цели, приоритети и мерки за реализация при участието на широк кръг от партньори и заинтересовани страни. На етапа на разработването на първия общински план за развитие е била извършена оценка на неговото съответствие, въздействие и приложимост съгласно действащото тогава законодателство за регионалното развитие и стратегически документи на регионално, национално и европейско ниво. Независимо от липсата на ясни резултати от тази оценка, основните резултати от разработването и изпълнението на плана показват, че:

- ✓ Приемането на първия общински план за развитие на община Мирково е важна стъпка в процеса на управление и планиране на развитието на общината за периода до 2013 г. в контекста на политиката за регионално и местно развитие в ЕС. Поставя се началото на стратегическото планиране на интегрирано и устойчиво развитие с цел решаване на ключови проблеми на общината и доближаване до нивата и стандартите на развитие на регионите и общините в ЕС. Започва и изграждането на необходимия институционален и административен капацитет както за планиране, така и за управление и изпълнение на конкретни проекти;
- ✓ Структурата и съдържанието на плана покриват значителна част от изискванията, определени със Закона за регионалното развитие от 2004 г. и подзаконовата нормативна уредба, но също така се отбелязват и редица слабости, свързани с: (а) фрагментарното разработване на стратегическата част на документа и липсата на конкретизирана програма за изпълнение на целите и приоритетите за развитие; (б) недостатъчното използване на ясни и измерими критерии и индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението; (в) отсъствие на мерки за осигуряване на информация и публичност на плана в процеса на нейното изпълнение и др.

През периода на действие на общинския план за развитие през 2011 г. е извършена Междинна оценка на неговото изпълнение в съответствие с изискванията на законодателството за регионалното развитие. Ключовите резултати от междинната оценка за оценявания период 2007-2010 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

- В общината е създадена много добра организация за прилагане на общинския план за развитие от гледна точка на планирани и реализирани проекти, вътрешен мониторинг и контрол, като се спазват нормативните изискванията на Закона за регионалното развитие и Правилника за неговото прилагането. Този извод се налага на основата на анализа на дейността на общинската администрация и кмета на общината, които имат водеща роля за иницииране и фокусиране на усилията върху ефективното и ефикасното изпълнение на целите на плана и използване на възможностите за участие на общината в програми, съфинансирани от фондовете на ЕС, както и от национални източници.
- В допълнение на тези усилия е осигурена достъпна информация и публичност на общинския план за развитие, както и на действията по реализацията му, като се публикува информация на интернет страницата на общината.
- Общината прилага принципа на партньорство между местната власт и всички партньори и заинтересовани участници в процеса на местното развитие, като отчита необходимостта от собствен капацитет и ресурси за финансиране на подготовката на проекти и съфинансиране на реалното им изпълнение.
- Общината се е възползвала от възможностите за кандидатстване с проекти, привличане и усвояване на средства от европейски фондове и програми с цел изпълняване на приоритетите, целите и мерките, заложени в общинския план за развитие.

В заключенията на междинната оценка се отбелязва, че определената стратегическа рамка за развитието на общината за периода до 2013 г. продължава да бъде адекватна по отношение основните нужди и проблеми на общината, но е необходима актуализация на целите, мерките и предвидените проекти с оглед преструктуриране на приоритетите и адаптиране към текущите нужди на общината, както и да бъде актуализирана индикативна финансова таблица, като се заложат срокове за изпълнение на мерките и проектите и осигуряване на необходимите финансови ресурси. Подчертава се, че през периода 2007-2010 г. най-видимият ефект и въздействие от прилагането на общинския план за развитие на община Мирково са инвестициите в развитие и модернизация на техническата инфраструктура (транспортна, енергийна, комуникационна, водоснабдителната и канализационна), както и на социалната инфраструктура.

Препоръките, съдържащи се в междинната оценка, обръщат внимание на няколко важни момента:

- Общинският план за развитие на община Мирково следва да се актуализира за оставащия период на неговото действие до 2013 г. и да се изготви Актуализиран документ за изпълнение му;
- Да се развие системата за мониторинг на плана с необходимите индикатори за наблюдение и оценка и да се подобри системата на докладване на резултатите от прилагането на плана;
- Да се разработи програма за изпълнение на проекти, включително за привличане на европейски средства и средства чрез публично-частни партньорства;
- Да се активизират бизнеса и НПО на приципа на партньорството за участие в подготовката и реализацията на различни дейности и проекти, с което да се повиши общия напредък по изпълнение на заложените цели и приоритети в плана.

Актуализираният документ за изпълнение на Общинския план за развитие на община Мирково за периода 2011-2013 г. е изготвен на основата на резултатите от междинната оценка и в значителна степен подобрява структурата и съдържанието на действащия план, като осигурява повече възможности за ефективно прилагане, координация и контрол и постигане на актуализираните цели и приоритети за развитието на общината.

Настоящата предварителна оценка на следващия стратегически план за развитието на общината за периода 2014-2020 г. отчита като силно положителен натрупания от общината опит до момента, като изтъква необходимостта от продължаване на усилията на общинското ръководство и администрацията за усъвършенстване на процеса на мониторинг и оценка на планираните дейности.

2. Оценка на социално-икономическото въздействие

2.1. Идентифицирани нужди и предизвикателства пред развитието на общината

2.1.1. Актуален социално-икономически профил на община Мирково

Прегледът и оценката на направения анализ на икономическата, социалната и екологичната ситуация в Общинския план за развитие на община Мирково за периода 2014-2020 г. имат важно значение за идентифициране на реалните нужди и предизвикателства пред развитието на общината в средносрочен до дългосрочен план, тъй като на тази основа се изгражда стратегията за развитието й. Освен това, установените ключови проблеми и дефицити на общината ще бъдат решени по-успешно, ако са анализирани подходящо всички сфери, които могат да бъдат съфинансирани от национални и европейски източници в рамките на съответните стратегии и програми.

2.1.1.1 Общ профил

Община Мирково се намира в административните граници на Софийска област, в западните централни части на територията на Република България, в границите на Югозападен район от ниво 2 (NUTS 2). Тя е обособена като община през 1991 г. след разделянето на бившата община Средногорие на шест самостоятелни административно–териториални единици. Общината е съставена от 1 село – общинският център Мирково с население 1 652 души и 10 села, които са с население под 500 души.

Територията на общината покрива площ от 207,9 кв.км, което е 0,19% от територията на България и 2,94% от територията на Софийска област. Общият брой на населението е 2 434 души към 2013 г., което е 0,03% от населението на България и 1,03% от територията на Софийска област. По данни от преброяването населението през 2011 г. е намаляло с 14.25% спрямо населението от 2004 г.

Общината е разположена на 62 километра на изток от град София, в западната част на Златишката котловина, като северната й граница попада върху южните склонове на Стара планина, а южната - върху северните склонове на Средна гора.

Релефът е котловинно–хълмист, в отделни части - планински тип. Климатът е преходно до умерено континентален, повлиян от географското разположение.

Териториалната структура е представена от: земеделски земи, земи от горския фонд, урбанизирана територия, терени за транспортна инфраструктура и други. Най-голям дял заемат горските територии с 56,293%, следвани от земеделската територия (37,835%), по-конкретно мери и пасища – 19,843% и обработваеми земи, ниви – 11,342%. Урбанизираната територия заема 4,203%. Останалата територия е заета от терени за жилищни функции, за обществено обслужване и спортни функции, курортно-рекреационни функции, складово-производствени функции (2,645%), транспорт, гробищен парк, водни обекти с незначителен дял от територията под 1%.

Водните ресурси са сравнително ограничени. През територията на община Мирково преминават няколко малки реки, притоци на река Тополница. Водните площи са общо 607 дка, в които влизат водни течения, микроязовири и рибарници.

Община Мирково се характеризира с богато културно-историческо наследство, датиращо от дълбока древност. Средища на културната дейност в общината са читалищата, създадени в по-големите населени места.

Биологичното развнообразие на общината е значително, като на територията й са обособени зони от европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

2.1.1.2 Местна икономика

Община Мирково попада в групата на планинските общини със средни възможности за развитие на добивната и хранително-вкусова промишленост, селското стопанство, животновъдството и туризма. На базата на местните ресурси са развити производства в областта на добива и преработката на медна руда, производство на строителни материали, добив на инертни материали, селскостопанско производство – основно зърнени култури, отглеждане и преработка на етерично-маслени култури и животновъдни ферми, рибовъдство. Промишлеността формира основната част от местната икономика (над 98%), като много малка част от населението е заето в селското стопанство (0,7%), търговията и услугите (0,6%). Горското стопанство играе важна роля и е основно предимство на общината за развитие на туризма.

Промишлените предприятия са определящи за икономиката на региона. Те осигуряват работни места, подкрепа и финансиране в различни сектори.

Туризмът би могъл да се превърне в един от важните сектори за развитието на местната икономика. Той може да генерира значителен икономически потенциал с оглед на забележителните природни и културно-исторически ресурси за развитие на селски, еко, културен и други форми алтернативен туризъм.

Развитието на бизнес услугите е важен фактор за конкурентоспособността и съживяването на икономиката в общината. Малък е броя на наетите лица във фирми и организации, предлагащи финансови, застрахователни, консултативни, информационни услуги и услуги за търговия с недвижими имоти. Положителен факт е наличието на утвърдени бизнес-организации, които са реални партньори на общината. Съществува необходимост от създаване на условия за разширено и интегрирано предлагане на услуги от страна на общината и бизнеса. Близостта на общината до столицата й печели позиции като възможно място за инвестиции от страна на чуждестранни инвеститори, както и повишаване на трудовата заетост в специализирани сфери.

2.1.1.3 Социална сфера

Основните характеристики относно *демографското състояние* на населението в община Мирково, отразени в аналитичната част на общинския план за развитие, са следните:

- за периода от 2007-2013 г. е налице трайна устойчива тенденция към намаляване на населението. Общината и общинският център Мирково поддържат по-висок средногодишен демографски спад в рамките на около 1,9% спрямо 0,74% на национално ниво.

- намалява и гъстотата на населението, като към момента е 11,7 души/кв.км. В общината тя е по-ниска в сравнение с тази в страната - 66,35 души/кв.км, както и в областта – 35,1 души/кв.км;

- продължава процесът на застаряване на населението. Налице е устойчив отрицателен естествен прираст, като той е поделен почти по-равно между мъже и жени;

- механичният прираст е положителен за 2013 г. и е със стойност 8,63‰, но не променя съществено отрицателните демографски тенденции;

- през 2011 г. 92,7% от населението е от българската етническа група. Спрямо преброяването от 2011 г. е регистрирана тенденция към намаляване на дела на всички етнически групи, като делът на ромската етническа група е 6,3%.

Изводите за *икономическата активност* на населението, основаващи се на направените демографски анализи и оценки, отбелязват следното:

- коефициентът на икономическа активност в общината е 39,6% и намалява за периода 2007-2012 г., като е значително по-нисък от средното за страната (65,3%);

- регистрира се повишаване на безработицата за дадения период. Най-голям процент безработица е отчетен през 2010 г. – 7,87%, в т.ч. значителен дял младежка безработица.

Образователната система в общината разполага с едно действащо училище и една целодневна детска градина. През периода 2003 - 2010 г. е закрито едно училище - основното училище в с. Буново. Осигурен е достъп на учениците от община Мирково до образователните услуги в общинския център и гр. Пирдоп. Броят на лицата с висше и полувисше образование е сравнително инисък - около 8%, населението със средно образование е 43%, а с по-ниска степен са 45% от населението на общината. Община Мирково разполага с възможност за преодоляване на негативната образователна структура чрез откриването на стажантски програми от местната администрация и основните представители на местния бизнес чрез инвестиции в "учене през целия живот". Общинските власти и местният бизнес имат полза от привличане на младите хора обратно в общината след завършване на тяхното формално образование и използване на техния потенциал за развитието на местната икономика. Необходими са мерки за стимулиране на образователната активност в областта на ключови направления като чуждоезиково обучение, информационни и комуникационни технологии, икономика на туризма, професионално обучение в индустриалната област и селското стопанство и обучение в компютърна грамотност.

Здравни услуги и медицинско обслужване се извършват от амбулатории за индивидуални медицински и стоматологични практики за доболнична помощ в сгради на селските здравни служби и пунктове. Болничното лечение се извършва в МБАЛ в гр. Пирдоп. Общината не разполага с необходимото ниво на здравна инфраструктура и медицинска техника за предоставяне на добро качество на здравно обслужване. За подобряването на съществуващите дефицити в здравеопазването е необходимо провеждане на целенасочена политика и планиране на инвестиционни мерки.

На територията на община Мирково няма заведения за предоставяне на *социални услуги,* извършвани в общността и на социални услуги, извършвани в специализирани институции. Независимо от това, социалните услуги се развиват в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи - децата в риск, хората с увреждания и старите хора, необходимостта от решаване на критични социални проблеми на жителите на общината и в контекста на общинската стратегия за развитие

на социалните услуги. През периода 2007-2010 г. предоставянето на социални услуги се е осъществило чрез изпълняване на няколко интегрирани проекта.

2.1.1.4 Инфраструктурно развитие

Техническата инфраструктура на общината обхваща мрежи и съоръжения на основните инженерно-технически системи.

Транспортна инфрастуктура

Пътна инфраструктура

Пътната мрежа на община Мирково включва първокласен път, трасета от третокласната пътна мрежа и общински пътища.

През територията на общината в посока изток-запад преминава трасе от главната пътна мрежа на страната и част от европейската пътна мрежа – път I-6. Дестинацията за България е София-Бургас, така наречената подбалканска пътна мрежа и е с дължина на трасето за общината 7,6 км. Преминават и две трасета на третокласната пътна мрежа. Общинската пътна мрежа е представена от осем трасета, преминаваща през землищата на населените места.

На територията на община Мирково са организирани пътнически автобусни превози, осъществявани от транспортни фирми.

Пътно-транспортна мрежа е сравнително добре развита, като предимство е преминаването на главен път от републиканската и европейската пътна мрежа. Експлоатационното състояние на третокласната пътна мрежа и на част от общинските пътища все още не е на задоволително равнище. Идентифицирани са нуждите от реконструкция и рехабилитация на пътни участъци с цел подобряване вътрешната и регионалната свързаност на територията на общината.

Железопътна инфраструктура

На територията на общината преминава подбалканската жп линия София-Карлово-Бургас. Трасето е едно от главните на страната. Линията е електрифицирана, като през 2006 г. е започнало поетапно реновиране на цялото трасе. Изградени и са жп гари на територията на общината. Необходимо е да се използва по-пълноценно местоположението на общината и изградената жп инфраструктура с оглед развитието на еколгичен транспорт, транспортна логистика и туризъм.

Енергийна инфраструктура

Всички населени места в общината са електроснабдени, като електроснабдителната мрежа е сравнително добре изградена, но на места има проблеми с качеството и сигурността на захранването.

Оптимизирането на електропотреблението за обществени нужди е приоритет на общинското ръководство. Реализиран е проект за подмяна на осветителните тела в уличната осветителна мрежа с електроспестяващи такива.

Има изготвени ПУП за изграждане на обекти и производство на енергия от ВИ, но проектите не са в експлоатация.

Газификация

Изграждането на газопреносна мрежа и газификацията на битовия, публичния и индустриалния сектор в района на Средногорието ще има важно значение за повишаване конкурентоспособността на местната икономика, включително за община Мирково. Предвижда се до 2016 г. да бъдат изградени отклонения от магистрални газопроводи, с които ще бъдат газифицирани общините от района. С изграждането на газопроводна система бизнесът и публичният сектор ще реализират икономии и по-висока ефективност, като същевременно ще се намалят вредните емисии в околната среда. Създаването на условия за развитие на местните икономики чрез диверсификация на енергийните източници и използването на природен газ, както и постигането на енергийна ефективност ще изискват подготовката и реализацията на интегрирани и устойчиви проекти на територията и на Община Мирково.

Телекомуникационна инфраструктура

Общината има нормална степен на телефонизация и покритие на мобилните комуникационни услуги. Изградена е мрежа на кабелната телевизия в с. Мирково, а доставката на Интернет се извършва от един доставчик. Като предизвикателство се очертава разширяването на кабелната мрежа в общината и осигуряването на широколентов достъп до електронни услуги с цел развитие на сектора на услугите и на малкия и средния бизнес, както и на туризма в общината.

2.1.1.5 Екологична инфраструктура и ландшафт

Воден сектор

Водопродната система на общината – довеждаща и вътрешна разпределителна, е реконструирана и модернизирана в значителна степен през последните години, като са изготвени проекти за реновация и реконструкция на съществуващата водопроводна мрежа, които предстои да бъдат изпълнени през следващите години. Пречистването на питейните води също така предстои да се завърши в пълен капацитет.

Канализация

Канализационните мрежи на територията на общината са изградени в различна степен в отделните населени места. За с. Мирково канализационната мрежа е изградена на 90% и обхваща същия процент домакинства, а за останалите населени места изградеността е между 50% и 82%. Необходимо е изграждане на локални съоръжения за отвеждане и пречистване на отпадъчните води с оглед намаляване на замърсяванията на повърхностните водни течения на територията на общината.

Управление на отпадъците

Изграждането на модерна система за управление на отпадъците е предизвикателство за общината. Поблеми се наблюдават по отношение на сметосъбирането, извозването и депонирането основно на битовите отпадъци – отредени са терени за депониране на отпадъци, но вече с изчерпан капацитет. Предвижда се изграждане на регионално депо за твърди битови отпадъци на територията на община Златица, но все още проектът не е реализиран.

Ландшафт

Ландшафтното разнообразие на територията на община Мирково се обуславя от разнообразният релеф и осигуряват ресурсния потенциал на територията, дава възможности за добра жизнена среда и прави територията привлекателна за инвестиции. Ландшафтът може да бъде определен като слабо променен. Селищният тип ландшафт е с добри възможности за естествено развитие – зелени площи в населените места и преходни буферни зони към горския и земеделския ландшафт. Земеделсият тип ландшафт е със слаби възможности за естествено развитие. На територията се срещат няколко типа горски ландшафт - с висока и със средна

възможност за естествено развитие. С висока възможност е територията представена от защитени територии – по директивата за местообитанията.

Голяма част от горските територии попадат в Натура 2000 като *защитени територии.* Местата, попадащи в екологичната мрежа, се определят в съответствие с двете основни за опазването на околната среда директиви на Европейския съюз – за опазване на природните местообитания и за опазване на дивите птици. На територията на община Мирково се намира част от защитена местност "Арамлиец“, създадена за опазване на характерен ландшафт.

Заключенията на предварителната оценка по отношение идентифицирането на нужди и предизивикателства, характеризиращи социално-икономическия профил на община Мирково са следните:

- За постигане на устойчиво интегрирано развитието на общината всички по-важни нужди, предизвикателства и проблеми са идентифицирани по подходящ начин, като в някои случаи информацията е детайлизирана;
- Процесът на идентифициране предопределя няколко важни извода, които трябва да намерят отражение в разработената стратегия за развитието на общината в средносрочен и дългосрочен план:

  - създаване на условия за развитие на микро, малки и средни предприятия особено в сектора на услугите на база използване на информационните и комуникационните технологии;

  - прилагане на мерки за наблюдение на екологичната съобразеност и модернизация на индустриалния сектор с оглед поддържане на средата за обитаване и заетост с добри характеристики и осигуряване на възможности за бъдещи бизнес инвестиции;

  - продължаващо изграждане и рехабилитация на инженерно-техническата инфраструктура на общината;

  - стимулиране на инвестиции в областта на модерното земеделие и внедряване на нови (органични) технологии;

  - оптимизиране на социалната инфраструктура и привличане на инвестиции за подобряване на здравното и социалното обслужване на населението на общината;

- развитие на туристическата индустрия и публично-частното партньорство.

- Приоритетните насоки за бъдеща работа в сферата на екологичната инфраструктура са решаването на проблемите с управлението на отпадъците, ерозията и замърсяването на почвите, замърсяването на водите с битови и селскостопански отпадъци.
- С оглед значимостта на развитието на туризма приоритетни направления могат да бъдат осигуряване на достъпност и популяризиране на богатото биологично разнообразие, културно-историческото наследство и възможностите за спортно-развлекателни и рекреационни дейности на територията на община Мирково.

2.2. Качество на SWOT-анализа

SWOT-анализът като важен елемент от аналитичната част на Общинския план за развитие на община Мриково 2014-2020 г. ефективно е използван за дефиниране на силните и слабите страни (вътрешен потенциал на общината за развитие), възможностите и заплахите (външни фактори на развитието) с оглед вземане на адекватни решения за формулиране на стратегически цели, приоритети и инвестиционни мерки за цялостното развитие на община Мириково до 2020 г.

Задача на предварителната оценка е да прецени доколко разработения SWOT-анализ отразява реалния потенциал и предизвикателствата през развитието на общината и как формулираната стратегия (определените цели и приоритети) за равитие адресира нейните силни и слаби страни, външните фактори и рискове. В този смисъл следва да се установи връзката и прехода между направения анализ на състоянието на общината и адекватността на целевата структура на общинския план за развитие.

От представените по-долу таблици се констатира, че избраните приоритети за развитие адекватно отразяват, както потенциала за развитие, така и дефицитите и рисковете, създавайки положителни перспективи за реализация на стратегията, залегнала в общинския план за развитие.

Таблица 1. ***Връзка между дефинирани приоритети за развитие и идентифицирани силни страни + възможности***

СИЛНИ СТРАНИ	*ПРИОРИТЕТИ*
• Комуникативно разположение на общината – близост до големи градове • Предприятия и производители, спомагащи за развитието на икономиката на общината и региона • Стабилна подкрепа и стремеж към развитие на интегриран и регионален туризъм _____ • Благоприятни климатични и почвени условия, предпоставка за развитие на трайни насъждения - био земеделие • Неизползваната обработваема земя е със сравнително малка площ • Наличие на микроязовири за напояване на земеделски площи и рибовъдство • Разнообразен и богат горски фонд • Реализирани проекти за подобряване качеството на околната среда _____ • Наличие на средища на културно развитие и наследство • Разработен интернет портал на общината • Разработени проекти в областта на трансгранично и регионално сътрудничество • Реконструирана пътна инфраструктура и водоснабдяване	➢ **Приоритет 1: Устойчиво развитие на местната икономика и стимулиране на иновациите в производството.** ➢ **Приоритет 3: Устойчивост и ефективност при използването на природните ресурси, създаване и прилагане на схеми за опазване на околната среда и мерки за адаптиране към климатичните промени.** ➢ **Приоритет 2: Модернизиране на инфраструктурата и подобряване на жизнената среда в община Мирково**
ВЪЗМОЖНОСТИ • Постигане на устойчиво развитие и стимулиране на нисковъглеродна икономика чрез достъп до фондове за енергийна ефективност • Имидж на общината като атрактивна дестинация за бизнес инвестиции, културни събития, спорт и еко туризъм • Подобряване на инфраструктурната свързаност на регионално и местно ниво – изграждане на транспортни, енергийни, телекомуникационни и екологични мрежи • Развитие на конкурентоспособна местна и регионална икономика и подобряване на заетостта, включително чрез оперативни програми, съфинансирани от фондовете на ЕС за периода 2014-2020 г.	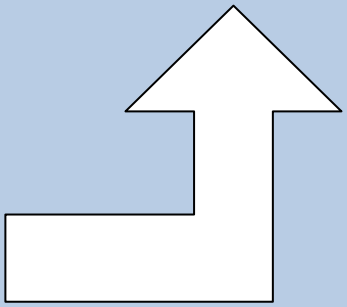 **Използване на възможностите**

Таблица 2. ***Връзка между дефинирани приоритети за развитие и идентифицирани слаби страни + заплахи***

СЛАБИ СТРАНИ	*ПРИОРИТЕТИ*
• Ниско ефективен сектор търговия, услуги • Малък дял на селското стопанство от общинската икономика • Значителен брой заустявания на канализационната мрежа в протичащите през населените места реки и в дерета • При дадената социално-икономическа характеристика на общината образователната система не е обвързана с изискванията на пазара на труда • Трайна тенденция към намаляване на населението, като някои населени места са напълно обезлюдени • Устойчив отрицателен естествен прираст и застаряване на населението • Икономическа активност по-ниска от средната за страната • Повишено ниво на безработица в общината поради финансово-икономическата криза в световен мащаб • Ниска образованост на населението • Няма лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ. • Недостиг на лекари и медицински специалисти, остаряла и несъвременна медицинска техника	➢ **Приоритет 1: Устойчиво развитие на местната икономика и стимулиране на иновациите в производството.** ➢ **Приоритет 2: Модернизиране на инфраструктурата и подобряване на жизнената среда в община Мирково.** ➢ **Приоритет 4: Подобряване на условията за заетост и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж чрез образование, обучение и активно социално включване.** ➢ **Приоритет 5: Изграждане и развитие на административен капацитет за постигане на качествено и добро управление и ефективна система за управление на средства от ЕС.**
ЗАПЛАХИ	**Предотвратяване на заплахите**
• Повишаване на нивото на безработица, в следствие на увеличени социални разходи и намалени темпове на икономическо развитие • Поддържане или задълбочаване на отрицателен механичен прираст, което ще доведе до социално-икономически упадък • Неефективно използване на финансирането от национални и европейски фондове по проекти за развитие на общината • Недостатъчно обучение за изграждане на административния капацитет за прилагане на политики за развитие и управление на проекти • Понижаване здравния статус на населението поради липсата на медицинско обслужване • Непълноценно използване на природните ресурси и културното наследство	

2.3. Формулиране на адекватна и съгласувана стратегия за развитие на общината

След като анализът на основните нужди и социално-икономическите проблеми, е завършен, е необходимо изясняване на баланса между комбинацията от политики („политически микс“) и дейностите, предложени в общинския план за развитие, както и на обосновка на избора, който е направен.

Обосновката на стратегията на плана и на избрания политически микс се оценява чрез проверка, как всяка част от плана ("приоритетна област или ос") ще допринесе за постигане на целите. Трябва да се изясни и до каква степен отделните части на плана съответстват на приоритетните нужди.

Оценка за адекватност

- Отправната точка е обосновка на приоритетите съгласно националните, регионалните и целите на европейската политика за икономическо и социално развитие и постигане на растеж и заетост за периода до 2020 г. Оценката е насочена към установяване до каква степен всеки приоритет допринася за постигането на тези общи цели.
- Приоритетите трябва да бъдат оправдани и въз основа на потенциала, предизвикателствата и променящите се нужди в засегнатите сектори и целеви групи на общината, идентифицирани въз основа на социално-икономическия анализ и SWOT-анализа.

Оценка за съгласуваност

- Стратегическата рамка на общинския план за развитие трябва да бъде вътрешно съгласувана, като се постигне съгласуваност между определените стратегически цели и избраните приоритети на развитието за определения период. От друга страна, приоритетите следва да бъдат изпълними чрез реализацията на набелязаните инвестиционни мерки и съответните индикативни, действащи или предвидени за изпълнение проекти на общината.
- Също така, е необходимо да се обърне внимание на външната съгласуваност на стратегическата рамка по отношение на други стратегии, планове и програми, действащи на местно, регионално или национално ниво в областта на икономиката, социалната сфера и околната среда за развитие. Съгласуваност и съвместимост е

необходима и с националната макроикономическа и бюджетна политика, както и с политиките и правилата за прилагане на структурните и инвестиционните фондове на ЕС за периода 2014-2020 г.

АДЕКВАТНОСТ:

Постигната е висока степен на адекватност на Общинския план за развитие (ОПР) на община Мирково 2014-2020 г. по отношение на дефинираните приоритети за нейното развитие и най-важните стратегически документи в областта на регионалното и местното развитие:

ПРИОРИТЕТИ **Общински план за развитие** **на община Мирково 2014-2020 г.**
Приоритет 1: Устойчиво развитие на местната икономика и стимулиране на иновациите в производството.
Приоритет 2: Модернизиране на инфраструктурата и подобряване на жизнената среда в община Мирково
Приоритет 3: Устойчивост и ефективност при използването на природните ресурси, създаване и прилагане на схеми за опазване на околната среда и мерки за адаптиране към климатичните промени.
Приоритет 4: Подобряване на условията за заетост и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж чрез образование, обучение и активно социално включване.
Приоритет 5: Изграждане и развитие на административен капацитет за постигане на качествено и добро управление и ефективна система за управление на средства от ЕС.

- **Национално ниво:** Национална стратегия за регионално развитие (НСРР) 2012-2022 г.

Главната цел на НСРР за периода до 2022 г. е постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие, базирано на използване на местния потенциал и сближаване на районите в икономически, социален и териториален аспект.

ОПР на община Мирково допринася за постигането на следните стратегически цели на НСРР:

- **Стратегическа цел 1: Икономическо сближаване** в европейски, национален и вътрешнорегионален план чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда;
- **Стратегическа цел 2: Социално сближаване** и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез създаване на условия за развитие и реализация на човешкия капитал;
- **Стратегическа цел 4: Балансирано териториално развитие** чрез укрепване на мрежата от градове-центрове, подобряване свързаността в районите и качеството на средата в населените места.

❖ **Регионално ниво 2:** Регионален план за развитие (РПР) на Югозападния район 2014-2020 г.

ОПР на община Мирково допринася за постигането на следните стратегически цели на РПР:

- **Стратегическа цел 1:** Постигане на устойчив икономически растеж, чрез развитие на конкурентоспособна диверсифицирана регионална икономика;
- **Стратегическа цел 2:** Постигане на балансирано и устойчиво регионално развитие и укрепване на връзките между градските центрове и селските райони.

❖ **Регионално ниво 3 - област :** Областна стратегия за развитие (ОСР) на Софийска област 2014-2020 г.

Стратегическата рамка на ОПР на община Мирково постига пълно съответствие със стратегическите цели на областно ниво за периода до 2020 г.:

- **Стратегическа цел 1:** Икономическо развитие;
- **Стратегическа цел 2:** Социално развитие;
- **Стратегическа цел 3:** Опазване на околната среда и действия по изменението на климата.

❖ Целите и приоритети на ОПР община Мирково са изцяло съобразени и с приоритетните оси (главно Пиоритени оси 5, 6 и 7, свързани с регионалния

туризъм, регионалната пътна инфраструктура и превенцията на рискове и бедствия) и инвестиционни приоритети на **Оперативна програма „Региони в растеж“** за периода 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР).

- **Програмата за развитие на селските райони** за периода 2014-2020 г.**,** съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР)**,** и нейни приоритети и опреации ще имат ключово значение за осигуряване на възможности за развитие на цялата територия на община Мирково чрез конкретни проекти.
- **Ниво Европейски съюз:** Стратегия на ЕС Европа 2020

Цели на стратегията на ЕС:

- Нивото на заетостта на населението на възраст 20—64 години да нарасне от 69% до поне 75%, включително чрез по-голямо участие на жените, по-възрастните работници и по-добрата интеграция на мигрантите в работната сила
- Да бъде запазена целта за инвестиране на 3% от БВП в НИРД, като в същото време се отчита интензитетът на НИРД и иновациите
- Емисиите на въглероден диоксид да намалеят поне с 20% в сравнение с нивата от 90-те години; делът на възобновяемите енергийни източници в крайното енергийно потребление да нарасне до 20%, а енергийната ефективност да се подобри с 20%
- Делът на преждевременно напусналите училище ученици да намалее до 10% спрямо сегашните 15% и същевременно да се увеличи делът на населението на възраст 30—34 години със завършено висше образование от 31% до най-малко 40%
- Броят на европейските граждани, които живеят под националните прагове на бедност, да бъде намален с 20 млн. души

Прегледът на целите на Стратетията Европа 2020 показва, че ОПР на община Мирково е ориентиран изцяло в контекста на посочените по-горе цели.

СЪГЛАСУВАНОСТ:

- ***Вътрешна съгласуваност***

Съществено условие за постигане на залегналите в общинската стратегия за развитие на община Мирково *цели, приоритети и мерки* е тяхното вътрешно съответствие и хармонизация в изпълнение на политиката за устойчиво интегрирано местно развитие, провеждана от общинското ръководство. Констатациите и заключенията, представени по-долу, дават възможност за преценка на това съответствие и степента на хармонизация на базата само на някои ключови дефиниции и формулировки, отнасящи се до визията, стратегическите цели, приоритети и мерки на политиката за местно развитие.

Стратегическите цели в средносрочен до дългосрочен период отговарят на общите критерии за специфичност, измеримост, постижимост, и реалистичност съобразно специфичните ресурси на общината. Фокусът при формулирането на целите е върху съответствието и адекватността с политиките на регионално, национално и европейско ниво и върху условията за достъп до финансовите ресурси за подпомагане на местното развитие през настоящия програмен период. Главната цел е осъществяване в максимална степен на основните характеристики на определената ***визия*** за общината в края на периода на действия на общинския план за развитие:

ВИЗИЯ*: Община Мирково – териториална общност със съхранено природно наследство, бит и култура, привлекателна за живот, бизнес и туризъм среда, основаваща се на модерна, конкурентоспособна икономика и социална интеграция*

Всяка от ***стратегическите цели*** ще бъде постигната чрез изпълнението на няколко релевантни ***приоритета***, а всеки от приоритети ще се реализира чрез конкретни ***инвестиционни мерки***. По този начин в ОПР на община Мирково е постигната вертикална вътрешна съгласуваност на стратегията за развитие, както следва:

ВИЗИЯ	
Стратегическа цел 1 ***Подобряване на конкурентоспособността и икономическата активност...***	**Стратегическа цел 2** ***Развитие на човешкия потенциал и социално приобщаване...***
Приоритет 1. Устойчиво развитие на местната икономика и стимулиране на иновациите в производството	**Приоритет 4.** Подобряване на условията за заетост и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж чрез образование, обучение и активно социално включване
3 инвестиционни мерки	**4 инвестиционни мерки**
Приоритет 2. Модернизиране на инфраструктурата и подобряване на жизнената среда	**Приоритет 5.** Изграждане и развитие на административен капацитет за постигане на качествено и добро управление и ефективна система за управление на средства от ЕС
3 инвестиционни мерки	**3 инвестиционни мерки**
Приоритет 3. Устойчивост и ефективност при използването на природните ресурси, създаване и прилагане на схеми за опазване на околната среда и мерки за адаптиране към климатичните промени	
3 инвестиционни мерки	

Същевременно е постигната е хоризонтална съгласуваност между ***стратегическите цели*** и между ***отделните приоритети***. Използван е подход, при който да се постигне икономически растеж чрез ефективно използване на ресурсите и специфичния икономически и човешки потенциал на общината.

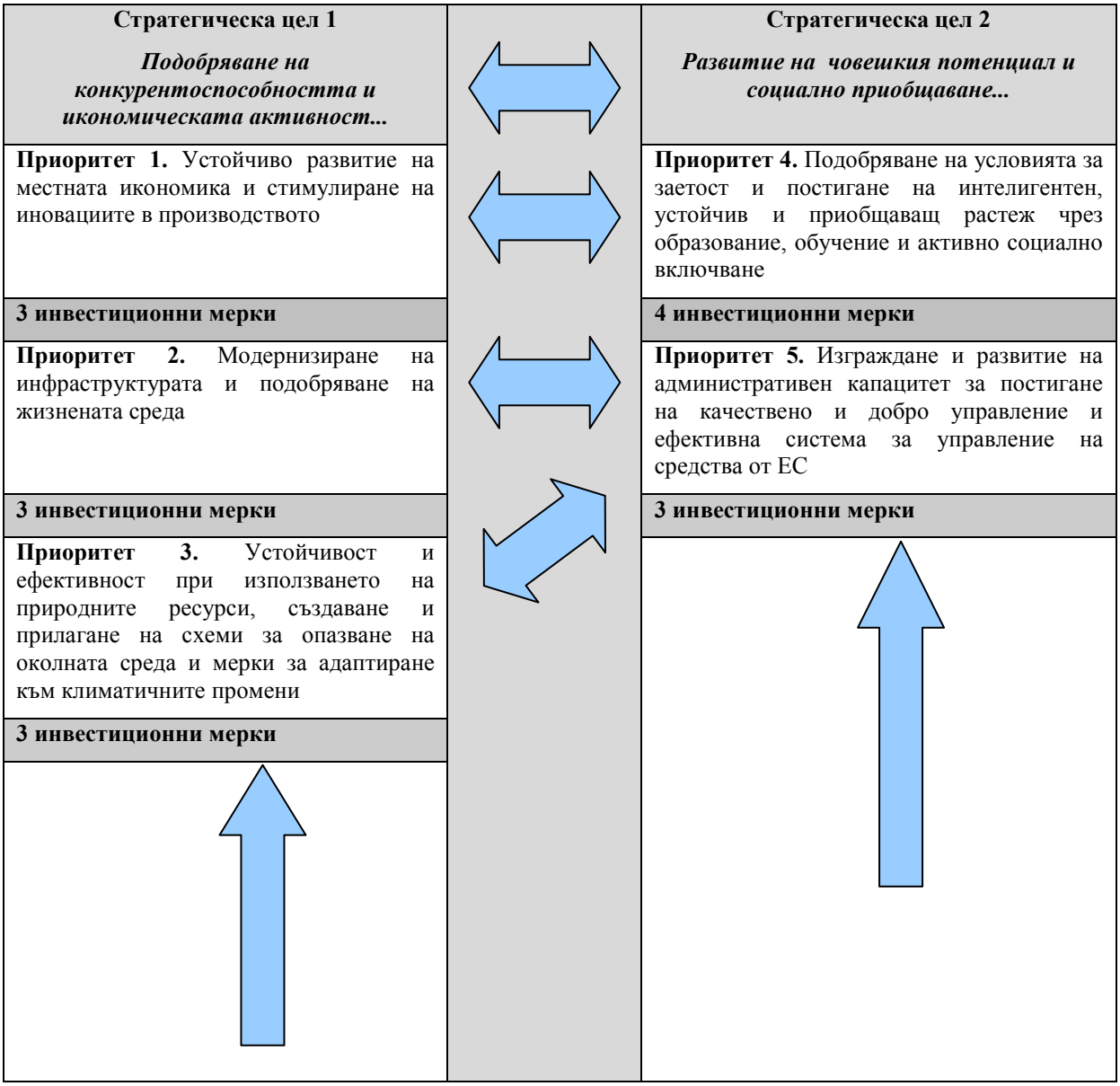

- ***<u>Външна съгласуваност</u>***

Стратегията за развитието на община Мирково е съгласувана с действащи и средносрочни концепции, планове, програми и проекти в следните сектори и политики, провеждани от общината:

- ✓ Развитие на социалните дейности;
- ✓ Интегриран туризъм и спортно-рекреационни дейности;
- ✓ Инфраструктурно изграждане – транспортна инфраструктура, водопроводна и канализационна инфраструктура;

- ✓ Обновяване на населените места;
- ✓ Опазване и подобряване на околната среда, превенция на природни и технологични рискове;
- ✓ Опазване на културно-историческото наследство;
- ✓ Уравление на горските територии;
- ✓ Диверсификация на селскостопанските дейности.

Съгласуваността на статегическите цели, приоритети и инвестиционни мерки, предвидени в Общинския план за развитие на община Мирково, с **11-те тематични цели** за прилагане на Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ) на ЕС за периода 2014-2020 г. дава възможност за търсене на съответното финансиране по програмите за България, съфинансирани от тези фондове.

Съгласуваността на приоритетите на ОПР община Мирково с тематичните цели на ЕСИФ е показана на схемата по-долу.

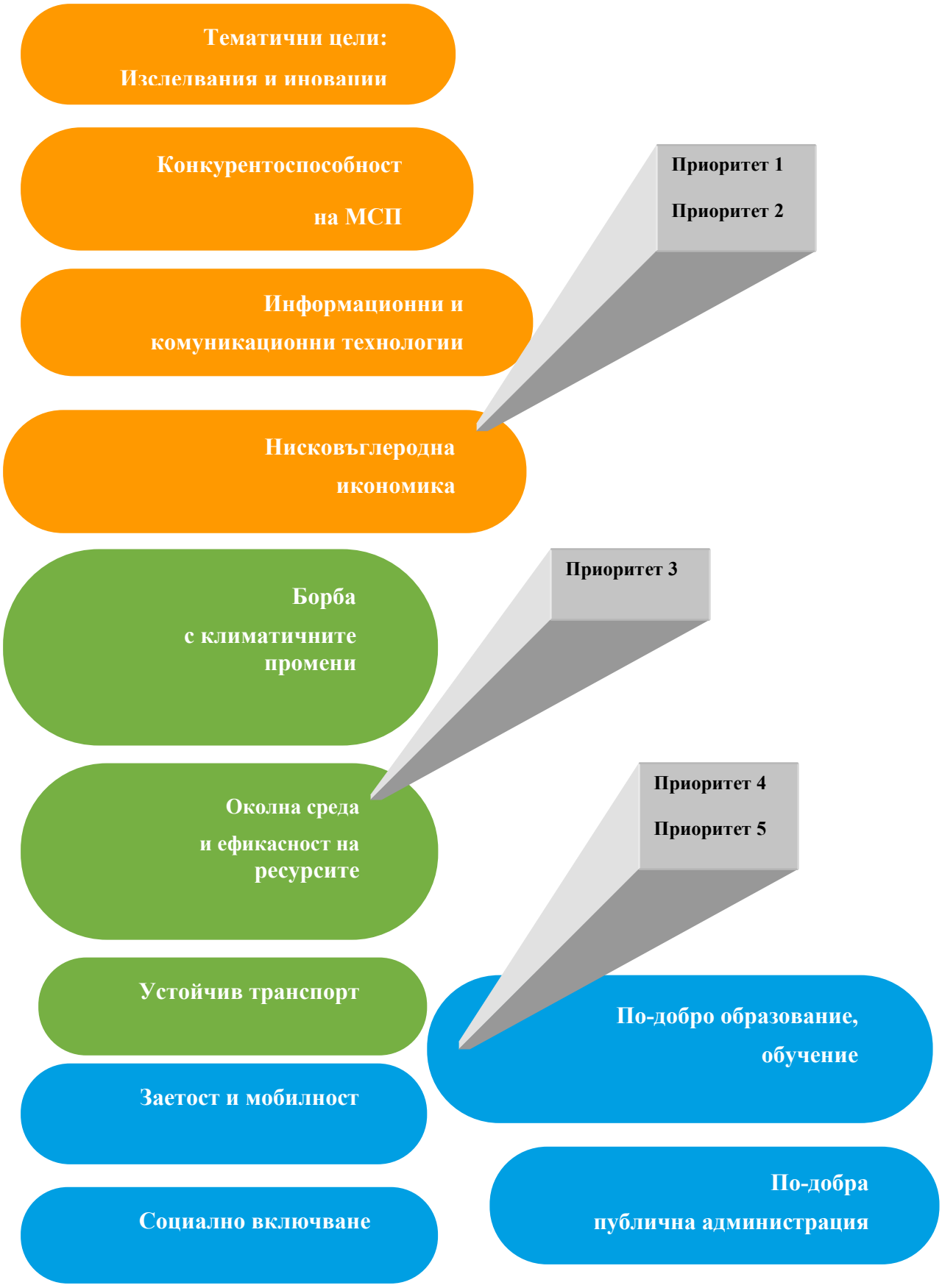
Тематични цели:
Изследвания и иновации
Конкурентоспособност на МСП
Информационни и комуникационни технологии
Нисковъглеродна икономика
Борба с климатичните промени
Околна среда и ефикасност на ресурсите
Устойчив транспорт
Заетост и мобилност
Социално включване
Приоритет 1
Приоритет 2
Приоритет 3
Приоритет 4
Приоритет 5
По-добро образование, обучение
По-добра публична администрация

2.3.1. Логика на интервенциите

Адекватността и съгласуваността на стратегическата рамка на целите и приоритетите на политиката за местно развитие, залегнала в ОПР на община Мирково, са ключови предпоставки за постигането на успех при реализацията на плана до 2020 г.

Програмата за реализация на общинския план за развитие конкретизира логиката на интервенциите, като уточнява начина, практическите мерки, инвестиционните дейности и проектите за постигане целите и приоритети на развитието. Оперативният характер на програмата осигурява на практика вътрешната и външната съгласуваност на факторите на развитието и ресурсите за реализация на плана, посредством оптимизиране на възможностите за финансиране, институционалната подкрепа и техническата помощ за изпълнение на плана.

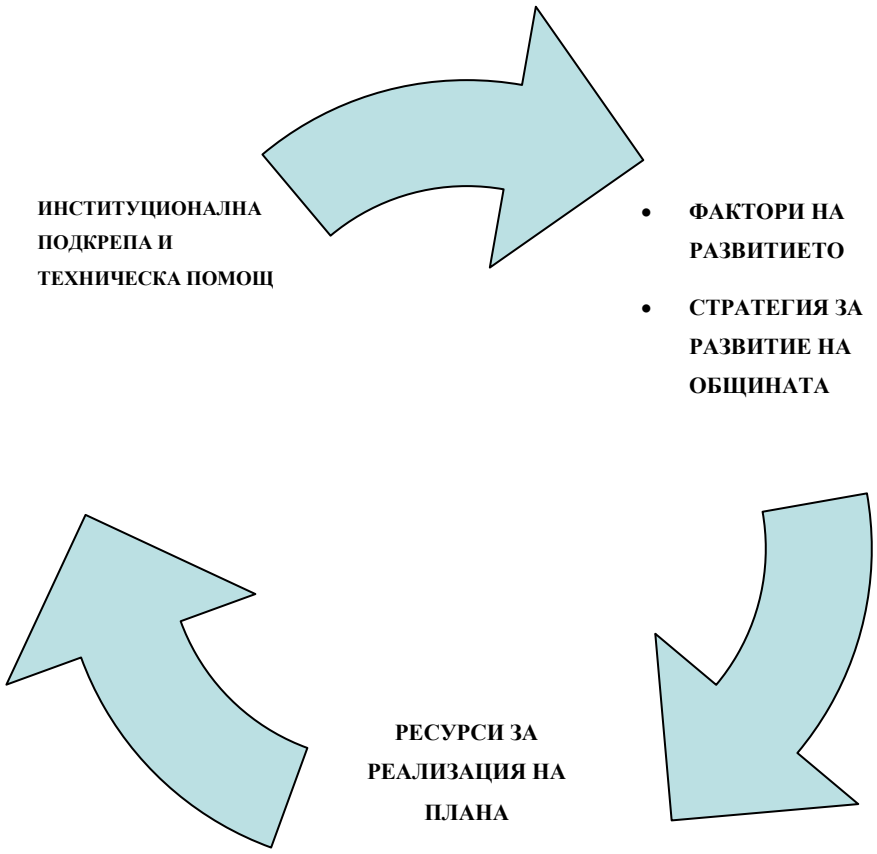

По този начин се постигат няколко важни резултата:

- *на първо място,* създават се условия за синергичен ефект и по-широка политическа подкрепа на местните и регионалните усилия за преодоляване на дефицитите и проблемите в развитието на общината, както и на предприетите структурни реформи за постигане на ускорено развитие и устойчивост на провежданите от общината политики;
- *на второ място,* осигуряват се по-добри възможности за търсене и получаване на безвъзмездно съфинансиране от национални и европейски източници и фондове на проектите с местно значение;
- *и на трето място,* публичният и гражданският сектор, бизнесът на територията на общината получават стимули за развитие и мултиплициране на постигнатите резултати и позитивни ефекти, като ориентират и планират по-добре собствените си политики, финансови ресурси и дейност и извличат допълнителни ползи, знания и умения от натрупания опит при разработването и впоследствие при изпълнението на общинския план за развитие и програмата за неговата реализация.

Общата оценка на стратегията на Общинския план за развитие на община Мирково 2014-2020 г. по определените критерии за оценка е показана графично по-долу:

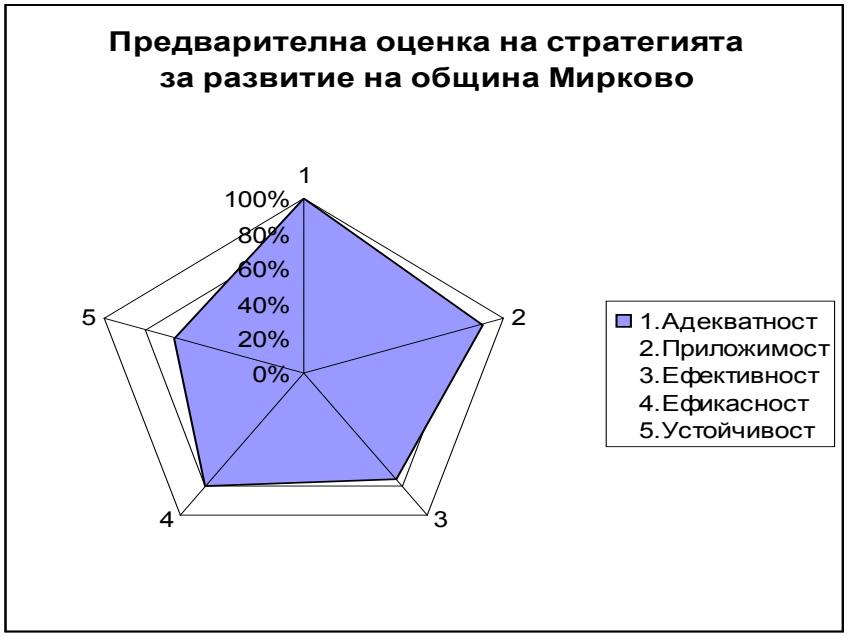

2.3.2. Индикативно разпределение на ресурсите

Необходимите ресурси за реализацията на Общинския план за развитие на община Мирково през периода 2014-2020 г. са представени в **индикативна финансова таблица** съгласно изискванията на ЗРР и съответните методически указания на министъра на регионалното развитие.

В разработената финансова рамка на поетите ангажименти по изпълнението на плана от страна на общината и привлечени партньори в местното развитие са отчетени само планирани средства за реализиране на мерки и проекти от особено значение за развитието на общината. В прогнозен план таблицата не включва пълния обем на финансовите ресурси за инвестиции, текущи разходи, средства, получени като безвъзмездни помощи, субсидии или друг вид публични и частни средства и разходи, които ще бъдат реализирани на територията на общината и ще допринасят за развитието й през периода до 2020 г.

Индикативното разпределение на ресурсите е осъществено, като е съобразена финансовата тежест или относителния дял на всеки от избраните приоритети на развитието на общината в рамките на общия бюджет за изпълнение на плана, както следва:

Приоритет	Дял от общия бюджет (%)	Коментар на предварителната оценка
Приоритет 1: Устойчиво развитие на местната икономика и стимулиране на иновациите в производството.	**10%**	Делът е реалистичен и е базиран на досегашния опит и степента на развитие на сектора на микро и МСП в общината.
Приоритет 2: Модернизиране на инфраструктурата и подобряване на жизнената среда в община Мирково	**42%**	Определеният дял е на база досегашната инвестиционна политика на общината, която следва да бъде продължена.
Приоритет 3: Устойчивост и ефективност при използването на природните ресурси, създаване и прилагане на схеми за опазване на околната среда и мерки за адаптиране към климатичните промени.	**25%**	Този дял правилно е поставен на второ място по важност с оглед националните и европейските приоритети и целите за устойчиво развитие и борба с климатичните промени.
Приоритет 4: Подобряване на условията за заетост и постигане на	**17%**	Определеният дял е коректен от гледна точка необходимостта от укрепване на

интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж чрез образование, обучение и активно социално включване.		социалния капитал на общината в контекста на европейските цели и използване на възможности за безвъзмездна финансова помощ
Приоритет 5: Изграждане и развитие на административен капацитет за постигане на качествено и добро управление и ефективна система за управление на средства от ЕС.	**6%**	Делът е определен съгласно добрите практики и стандартното разпределение на средствата за административен капацитет и институционално изграждане (дял не по-голям от 7%).

Индикативната финансова таблица включва тематични раздели, мерни единици и дялове (по колони) съгласно препоръчителните изисквания на нормативната уредба и методическите указания:

- общ обем планирани средства;
- източници на финансиране;
- относителен дял на предвидените средства по източници на финансиране.

Предвидени са три ключови финансови източници за изпълнение на общинския план за развитие за периода 2014-2020 г.:

- **местни публични източници**: общински бюджет;
- **външни публични източници**: централния (републиканския) бюджет, Европейски структурни и инвестиционни фондове[2];
- **частни финансови източници**: общо средства от частни банки, фондове, инициативи, проекти и средства на частни фирми и юридически лица с нестопанска цел в частна полза.

Направена е прогнозна експертна оценка на очакваните конкретни разходи по отделните приоритети на плана, съобразена с допустимите нива на съфинансиране от националния бюджет (съгласно изискванията за законодателството за държавните помощи) и от европейските фондове (община Мирково попада в район от ниво 2 (NUTS 2), който е категоризиран като „слабо развит район“ с БВП/гл. нас. под 75% от средното за ЕС-28). Поставено е и условието, че поетите финансови ангажименти са индикативни и могат да бъдат коригирани в зависимост от подхода и степента на

[2] Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР); Европейски социален фонд (ЕСФ); Кохезионен фонд (КФ); Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР); Европейски фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР).

изпълнение на приоритетите, промените в пазарните условия, необходимостта от гъвкаво управление и оптимизиране на предвидените средства.

2.4. Изпълнение и наблюдение на плана

Изпълнение

Институционалната организация и методите на изпълнение на общинския план за развитие на община Мирково са съобразени с изискванията на националното законодателство, подзаконовата нормативна уредба и методическите указания в областта на регионалното развитие.

Оценката на оргнизацията и методите на изпълнение е важна от гледна точка на:

- оптимизацията на процеса на управление, подобряване на координацията на публичните власти, участие на партньорите,
- прилагането на ясна логика на предвижданите интервенции,
- осигуряването на възможност за систематично наблюдение, контрол и отчетност;
- предоставяне на пълна, точна и обективна информация за предприетите действия и постигнатите резултати и осигуряване на публична подкрепа,
- създаване на система за добро и качествено управление и за повишаване ефикасността на публичните разходи и постигане на по-висока добавена стойност на инвестициите за развитието на общината.

ОСНОВНИТЕ ДЕЙНОСТИ по изпълнението на ОПР на община Мирково са отговорност на изпълнителната власт – кмета и общинската администрация:

- **Контрол на качеството на изпълнението**
- **Информация, комуникация и доклади**
- **Планиране на финансите (бюджетен контрол, финансови прогнози)**
- **Управление на персонала (обучения, изграждане на екипи и т.н.)**

ФАКТОРИ, СВЪРЗАНИ С КАЧЕСТВОТО НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

- **Контрол върху резултатите от страна на общината и бенефициентите**

- **Политическа подкрепа**
- **Подходяща стратегия, методи и организация**
- **Социално-културни въпроси**
- **Равнопоставеност на половете и антидискриминация**
- **Опазване на околната среда**
- **Институционален и управленски капацитет**
- **Икономическа и финансова обоснованост**

За посочените по-горе дейности и фактори е разработена **подходяща организация и методи на изпълнение** и това е отразено в общинския план за развитие по съответните раздели.

Информацията по изпълнение на ОПР ще бъде публично достъпна и ще се обсъжда и съгласува със заинтересуваните органи и организации, с икономическите и социалните партньори.

Наблюдение на общинския план

Наблюдението на общинския план за развитие ще се извършва с цел постигане на ефективност и ефикасност на процеса на планиране, изпълнение на програмата за реализация на плана и като цяло за подобряване на управлението и ресурсното осигуряване на местното развитие.

Предмет на наблюдение ще бъде изпълнението на целите и приоритетите, залегнали в плана, съгласно определени физически и финансови индикатори. Ще се наблюдава също така и организацията и методите на изпълнение, прилагани от органите/ звената за управление, и мерките за осигуряване на информация и публичност за резултатите от изпълнението на плана.

Орган за наблюдение на общинския план за развитие на община Мирково ще бъде общинският съвет, както е предвидено в законодателството за регионалното развитие. Ще бъде създадена партньорска група за наблюдение на плана след неговото приемане с участието на представители на заинтересованите страни от: административни звена в общинската администрация; общинския съвет и комисии към

него; бизнеса в общината; синдикални организации; неправителствените организации в социалната и екологичната сфера и др.

Основните функции на ***органа за наблюдение*** и на ***партньорската група за наблюдение*** на плана следва да включват:

- осигуряване на информация и данни по определени индикатори за наблюдение относно реализацията на целите и приоритетите за местно развитие;
- координация на дейностите по наблюдението между различни органи и организации;
- наблюдение за спазване на условията и правилата в областта на защитата на конкуренцията, държавните помощи, обществените поръчки, опазването на околната среда и насърчаването на равните възможности и социалното включване;
- разработване, обсъждане и приемане на доклади за напредъка по изпълнението на плана;
- оптимизиране на процеса на изпълнение и наблюдение, предлагане на коригиращи действия в случай на установяване на проблеми и пропуски;
- прилагане на мерки за осигуряване на информация и публичност относно постигнатите резултати, гарантирнеа на прозрачност при изпълнението на общинския план за развитие.

Кметът на общината ще организира наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие, като за резултатите от наблюдението ще се разработва годишен доклад. В плана детайлно е посочено съдържанието на годишния доклад за изпълнение, като и реда и условията за негото разработване и приемане.

Важна част от процеса на ефективно последващо планиране, внасяне на корекции и актуализация на общинския план за развитие е предвиденият в плана механизъм за изготвяне на **междинна и последваща оценка** на изпълнението. На тази основа ще се разработва и **актуализиран документ за изпълнение** на общинския план за развитие.

Заключението на предварителната оценка е, че всички предварителни условия и механизми за ефективно и ефикасно изпълнение и наблюдение са предвидени по адекватен начин съгласно нормативните изисквания в разработения Общински план за развитие на община Мирково за периода 2014-2020 г.

2.4.1. Индикатори и система за мониторинг

За отчитане на изпълнението на общинския план за развитие се изгражда система за мониторинг/наблюдение, която отговаря на специфичните условия и организация за изпълнение, създадена в общината.

По принцип, ключовите елементи на системата за мониторинг обхващат:

- източниците, начините и периодичността за събиране, обработка и анализиране на информация, свързана с изпълнението на плана;
- индикаторите за наблюдение;
- органа за наблюдение, организацията и методите на неговата работа;
- начина на докладване и осигуряване на информация и публичност.

Индикаторите за мониторинг/наблюдение на общинския план за развитие на община Мирково отчитат степента на постигане на целите и приоритетите за развитие въз основа на данните за физическото и финансовото им изпълнение.

Индикаторите отчитат ***конкретните изходни продукти, резултатите и въздействието*** от изпълнението на целите и приоритетите за развитие. Те са количествено и качествено измерими и са съобразени с общите индикатори в областта на регионалната политика и за постигане на растеж и заетост чрез структурната помощ на ЕС през периода 2014-2020 г.

Индикаторите за наблюдение и оценка са систематизирани в **матрица на индикаторите,** като за осигуряване на необходимата информация за процеса на наблюдение са посочени следните реквизити:

- ✓ наименование на индикатора
- ✓ мерните единици, в които ще се измерва,

- ✓ източниците на информация,
- ✓ периодичността на събирането на информация,
- ✓ базовата стойност за отчитане изменението на всеки от индикаторите, както и целевата стойност (ако е възможна прогноза), която се очаква да бъде достигната до края на периода на действие на общинския план за развитие.

Мониторингът на изпълнението на общинския план за развитие ще се извършва въз основа на данни на Националния статистически институт, на административната статистика на Агенцията по заетостта, както и на данни от други надеждни регионални и местни източници на информация, за да се гарантира надеждност и обективност на наблюдението и оценката.

2.4.2. Хоризонтални принципи на прилагане

Партньорство

Необходимите действия за ***прилагане на принципа на партньорство*** в процеса на разработване, наблюдение, оценка и съфинансиране на общинския план за развитие на община Мирково включват комуникация и сътрудничество с:

- икономическите партньори (работодателски организации, бизнеса) и социалните партньори (синдикални и професионални организации на работници и служители);
- гражданския сектор, неправителствените организации главно в областта на околната среда, равните възможности и анти-дискриминацията.

Информация и публичност

Действията, предвидени в плана и насочени към осигуряване на ***информация и публичност*** са насочени към:

- мотивация на партньорите и заинтересованите страни за активно участие в процеса на осъществяване на общинския план за развитие и програмата за неговата реализация до 2020 г.;
- гарантиране на прозрачност на планирането и управлението и предоставяне на пълна, точна и навременна информация относно процеса на формиране и прилагане на местната политика за интегрирано устойчиво развитие.

- информиране на местната общност, отделни социални групи, бизнеса и гражданите като цяло относно резултатите и ползите от изпълнението на плана.

Разработен и специален ***Комуникационен план за изпълнението на Общинския план за развитие на община Мирково през периода 2014-2020 г.***, който съдържа всички необходими компоненти за осигуряване на информация и публичност при изпълнението, наблюдението и оценката на резултатите на плана.

Реавни възможности

Прилагането на принципите на равенството между половете, недискриминацията и достъпността на средата за хората с мобилни затруднения е залегнало в българската законодателна и институционална система и засяга всички области на обществения живот, включително заетост, образование и обучение, здравеопазване, строителство, социална защита, достъп до социални услуги, икономически дейности. Нормативната рамка, която гарантира спазването на тези хоризонтални принципи, включва: Конституцията на Република България; законодатеството за защита срещу дискриминацията; за интеграция на хората с увреждания; Националната стратегия за предоставяне на равни възможности за хората с увреждания 2008-2015; Националната стратегия за насърчаване на равнопоставеността на половете за периода 2009-2015; Дългосрочната стратегия за заетост на хората с увреждания 2011-2020 и др.Тези нормативни изисквания и принципи са съблюдавани при разработването на общинския план за развитие на община Мирково и заложени в системата за мониторинг при неговото изпълнение.

Общинският план за развитие предвижда мерки за насърчаване на равните възможности и недискриминацията. Приоритетите и инвестиционните мерки на плана, свързани с изграждане, ремонт и реконструкция на сгради, както и мерките за подобряване на физическата среда в населенитие места ще включват задължителна хоризонтална дейност за подобряване на достъпа за хора с увреждания.

Принципите на равните възможности и недискриминацията ще бъдат наблюдавани в рамките на мониторинга и дейността на групата за наблюдение на изпълнението на плана, както и от комисиите за оценка при възлагане на обществени поръчки за услуги, доставки или строителство за изпълнението на всички проекти, финансирани по програмата за реализация на ОПР.

Общинският план за развитие съдържа адекватни мерки за интегриране на принципа на равенство между половете и недопускане на дискриминация в процеса на изпълнение, наблюдение и оценка.

Опазване на околната среда, климатични промени

В общинския план за развитие на община Мирково са отразени основните принципи за опазване и подобряване на околната среда, които следва да се спазват в целия процес на прилагане на плана. Акцентирано е върху следните по-важни изисквания, които са утвърдени на национално и международно ниво:

- Принцип за *превенция*, според който по-ефективно е да се осъществяват превантивни мерки за опазването на околната среда, отколкото да се отстраняват негативните последици от вече възникнали екологични проблеми;

- Принцип *„замърсителят плаща",* според който разходите за предотвратяване и отстраняване на екологичните опасности и щети на околната среда трябва да се поемат от този, който ги е предизвикал;

- Принцип за *общата отговорност,* според който опазването на околната среда е споделена отговорност между властите, бизнеса и гражданите, поради което са необходими общи действия от страна на всички сектори на обществото.

- Принцип за *интегрирано решаване на екологичните проблеми,* което означава, че решаването на екологичните проблеми изисква разглеждане на тези проблеми не изолирано, а във взаимовръзка с проблемите в други области (политика, демография, образование, наука, индустрия, енергетика, земеделие, транспорт, туризъм, международни отношения и много други).

Един от главните приоритети на ЕС през периода до 2020 г., а и след това, е борбата с изменението на климата, опазването на биоразнообразието, намаляването на породените от замърсяването на околната среда здравни проблеми и по-ефективното използване на природните ресурси.

Изменението на климата е сериозно предизвикателство както на глобално, така и на местно ниво, изискващо мерки за намаляване на емисиите на парникови газове,

увеличаване на дела на възобновяемата енергия, съкращаване на общото потребление на енергия (енергийна ефективност).

В България е приет „Закон за ограничаване изменението на климата", в сила от 11.03.2014 г., с който се урежда провеждането на държавната политика по ограничаване изменението на климата и се предвиждат мерки за намаляване емисиите на парниковите газове от използваните течни горива и енергия за транспорта и др.

ОПР на община Мирково отразява екологичните и климатичните предизивикателства пред общината и се стреми да осигури дългосрочното планиране на мерките за ограничаване и адаптация към климатичните промени. Препоръчва се и използването на специални индикатори за мониторинг, свързани с интегрирането на ***глобалните екологични цели*** в политиките на общината и в програмите и проектите за местно развитие. Посочени са ***7 глобални екологични индикатора***, които са разработени на национално и регионално ниво (по проект, финансиран от Глобалния екологичен фонд, „Конвенциите от РИО" за България), но могат да бъдат следени по подходящ начин и на местно ниво за общината и региона.

2.4.3. Административен капацитет

Развитието на административния капацитет е един непрекъснат процес, затова е необходимо в настоящия планов период да се обърне внимание на усъвършенстването в областта на стратегическото планиране, програмирането, разработването и управлението на проекти, наблюдението и оценката на изпълнението на проекти, програми и планове за интегрирано устойчиво местно развитие, изграждане на публично–частни партньорства, комуникации и консултации с партньорите на общината. По този начин ще се постигне по-висок дял на реализиране на проекти финансирани от фондовете на ЕС и други международни донори и финансови инструменти.

Институционалното изграждане и повишаването на административния капацитет на общинската администрация е задача на самата администрация и на местната власт – кмета и общинския съвет, в партньорство с гражданите. Следователно, оценката на това направление е важен показател за институционалния капацитет, компетентност и ефективност в работата на общината, включително по отношение

сътрудничеството с други общини, органи и организации на регионално, национално и международно ниво.

Силно положителна страна в работата на администрацията е разработването и изпълнението на проекти с цел повишаване качеството на живот на населението и включването му в различни дейности, свързани с обучение, квалификация и преквалификация. Общинската администрация Мирково използва наличните възможности на европейските фондове и оперативните програми, свързани с изграждането на капацитет, включително в областта на трансграничното и регионално сътрудничество, за което свидетелстват редица изпълнени проекти.

Важен аспект от местната политика е насърчаване развитието на сектори от икономиката като туризъм, спортно-рекреативни дейности, обновяване на населените места, културно наследство и опазване на околната среда в община Мирково.

Усвояването на средства от Европейския съюз и други финансови инструменти досега са довели до натрупване на опит, който ще бъде използван в бъдещата работа, установяване на добър диалог с икономическите и социални партньори на местно ниво и прилагане на добри практики в областта на планирането, подготовката и реализирането на проекти.

В кадрово отношение общинската администрация Мирково поддържа оптимална щатна заетост с фокус върху младите служители в комбинация с преобладаващ брой на заетите с висше образование. Това е добър индикатор за институционално изграждане на модерна публична администрация, способна да отговори на съвременни потребности за качествено и бързо обслужване.

Използването на информационно-комуникационните технологии също е важен елемент за постигане на по-голяма ефективност и прозрачност в работата на администрацията, на който трябва да се отдели съществено внимание. Общината поддържа достатъчно информативна интернет страница, на която има подробен списък на административните услуги, които администрацията предоставя, както и информация за обществени поръчки, проектите в общината в различни сектори, устройствени решения за територията, отчети и много други, които осигурявят прозрачност и отчетност в управлението на общината.

Един от важните индикатори за достигнато ниво на административен капацитет е проектната активност и иновационния потенциал на администрацията и нейните партньори. Индикаторът разкрива волята, усилията и готовността на местната мласт и

администрацията за промяна и търсене на нови решения на съществуващите проблеми съвместно с партньорите.

Индикаторът, който също е показателен за степента на институционално изграждане и административен капацитет, е броят преминати обучения на служителите като мярка за постоянно повишаване на техните знания и умения. Всички служители са преминали различни видове и форми на обучение.

Заключението на предварителната оценка е, че в община Мирково е изграден в значителна степен необходимия институционален и административен капацитет за ефективно и ефикасно управление и изпълнение на общинския план за развитие за периода 2014-2020 г и неговата програма за реализация. Усилията следва да бъдат насочени към поддържане и усъвършенстване на уменията за добро демократично управление, разширяване на компентностите и подобряване на координацията за изпълнение на интегрирани устойчиви проекти.

3. Оценка на екологичните аспекти на въздействието

Общо състояние на околната среда

Състоянието на околната среда в община Мирково е пряко свързано с урбанизацията на територията, използването на ресурсите й, развитието на промишлеността, дългогодишните дейности в селското и горското стопанство, степента на влаганите инвестиции в инфраструктурата и пречистването на отпадъчните води.

Качеството на околната среда се определя като сравнително добро и осигурява подходящи възможности за обитаване, бизнес и туризъм. Контролът върху състоянието на околната среда в общината се провежда по компоненти на средата и фактори в съответствие със специализираните закони за управление на околната среда и екологичното законодателството на ЕС.

През последните години по-голямата част от производствените мощности на основния замърсител, медодобивния комбинат, са подменени и заводът като цяло провежда стабилна екологична политика в посока намаляване замърсяването на околната среда. Това довежда до подобряване на качеството на околната среда, като са намалени емисиите замърсяващи въздуха, водата и почвата.

От получените резултати е установено, че *качеството на атмосферния въздух* е в рамките на нормативните изисквания. При определени условия (засушаване и силни ветрове, главно през летните месеци) е регистрирано епизодично повишаване на ПДК за прах в района на с. Бенковски.

По отношение замърсяването на *повърхностните води* в общината се извършват постоянни наблюдения и може да се прецени, че не са регистрирани превишени стойности на показателите за замърсяване. Реките на територията на общината са замърсени с битови и селскостопански отпадни води. Причините за това са липсата на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в населените места и непълното изграждане на канализациите. Проведените наблюдения на *подземните води* в района на хвостохранилищата „Бенковски" показват, че водите в района на с. Бенковски (кладенците) са замърсени по някои показатели.

Замърсяването на *почвите* се извършва главно от индустриална дейност на медодобивните и преработвателни предприятия в района. Изграждането на хвостохранилищата е съпроводено с частично или пълно унищожаване на почвената и растителна покривка на територията на обекта. На практика тези площи подлежат на

силно ограничено възстановяване. Изготвена е програма за отстраняване на екологични щети, причинени от минали действия или бездействия. Нарушаването на земната повърхност в община Мирково освен с рудодобива, селищното и пътно строителство е свързано и с баластрения добив.

На територията на общината няма сериозни *шумозамърсители*, което води до нормални граници на пределно допустимите шумови нива.

Регулаторна рамка

Стратегическата екологична оценка е въведена като изискване в процеса на планиране за постигане целите за опазване на околната среда чрез Директива на ЕС 2001/42/ЕС за оценка на влиянието на планове и програми върху околната среда. Принципите на директивата са транспонирани в българското законодателство, чрез Закона за опазване на околната среда (ЗООС), където се посочва, че екологичната оценка цели интегриране на предвиждания по отношение на околната среда в процеса на развитие като цяло и въвеждане принципа на устойчиво развитие.

Законът за опазване на околната среда по отношение на екологична оценка на планове и програми, посочва, че п*ланове и програми на местно равнище за малки територии и техните изменения се оценяват, когато при прилагането им се предполагат значителни въздействия върху околната среда (Чл. 85, ал. 2).* Специална наредба определя реда и условията за извършване на екологичната оценка - Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми. Законът за биологичното разнообразие (ЗБР) също така поставя регулаторни изисквания по отношение опазването на защитени зони, като конкретните параметри на оценката на степента на въздействие върху защитените зони се определят с Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

Националните цели за околната среда са залегнали в Национална стратегия за околна среда 2009-2018 г., които включват:

- *Намаляване и предотвратяване на последиците от изменението на климата;*
- *Чиста енергия;*

- *Осигуряване на достатъчно количество и с добро качество вода;*
- *По-здравословна околна среда за по-добро качество на живот;*
- *Насърчаване на устойчивото потребление и производство;*
- *Ограничаване и спиране на загубата на биологично разнообразие.*

Оценката на екологичните аспекти на въздействието на общинския план за развитие на община Мирково за периода 2014-2020 г. е съобразена с общата регулаторна рамка и изискванията за извършване на стратегическа екологична оценка, като предпоставя допускането и прогноза за *силно положително или нулево въздействие* върху компонентите на околната среда на територията на общината и региона в резултат от прилагането на плана.

Метод за оценка:

Използваният метод стандартизира и опростява експертната оценка и се базира на матрица, която показва степента на въздействие върху околната среда чрез следните символи:

Символ	Степен на въздействие
++	силно положително
+	положително
-	отрицателно
--	силно отрицателно
x	нулево въздействие / няма отношение

Анализ на приоритетните области на общинския план за развитие и отношение към околната среда

Приоритетна област	Отношение към околната среда
Приоритет 1: **Устойчиво развитие на местната икономика и стимулиране на иновациите в производството.**	Разработването на нови продукти в сектора на МСП, както и използването на нови технологии в селското стопанство е съобразено с въвеждането на нисковъглеродна икономика на територията на общината. Развитието на устойчив туризъм предлага възможности за икономически растеж и инвестиции, паралелно с опазване на околната среда; Развитието на сектор услуги няма пряко въдзействие върху околната среда.

Приоритет 2: **Модернизиране на инфраструктурата и подобряване на жизнената среда в община Мирково.**	Модернизацията на пътната и уличната мрежа оказва влияние върху ландшафтите, атмосферния въздух (прах, оловни аерозоли) и естествените хабитати през фазите на строителство и експлоатация; При модернизацията на сградния фонд и жизнената среда ще се генерират отпадъци.
Приоритет 3: **Устойчивост и ефективност при използването на природните ресурси, създаване и прилагане на схеми за опазване на околната среда и мерки за адаптиране към климатичните промени.**	Ефективното използване на природните ресурси, мерките за въвеждане на енергийна ефективност и управлението на отпадъците и водния сектор са от изключителна важност за подобряване на екологичната ситуация в общината и имат благоприятно въздействие върху околната среда.
Приоритет 4: **Подобряване на условията за заетост и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж чрез образование, обучение и активно социално включване.**	Мерките в социалния сектор по своя характер нямат пряко въздействие върху компоненти на околната среда, но като цяло въвеждането на съвременните методи на обучение и развитие на пазара на труда подобряват екологичната култура на целевите групи и имат потенциал за позитивно въздействие във всички сектори, свързани с инвестиции.
Приоритет 5: **Изграждане и развитие на административен капацитет за постигане на качествено и добро управление и ефективна система за управление на средства от ЕС.**	Приоритетът и предвидените мерки за реализация нямат пряко въздействие върху околната среда. Въвеждането на изисквания за „зелени обществени поръчки” от общинската администрация, планирането на мерки за устойчиво развитие, предотвратяване на негативни въздействия и систематичното наблюдение на околната среда оказва силно положително въздействие.

Стратегическата екологична оценка на ОПР на община Мирково в съответствие с ключовите цели за опазване на околната среда е представена в табличен вид, като са използвани символите за маркиране на степента на въздействие.

Оценени са само приоритетите, залегнали в плана, които имат по-значително въздействие върху околната среда.

Приоритет / Инвестиционна мярка	Стратегически цели в областта на околната среда					
	1 *изменение на климата*	2 *чиста енергия*	3 *качество вода*	4 *здраве-околна среда*	5 *устойчиво потребление, производство*	6 *биологично разнообразие*
Приоритет 1: Устойчиво развитие на местната икономика и стимулиране на иновациите в производството						
1.1. Насърчаване и осигуряване на подкрепа в сектор туризъм, селско стопанство, стимулиране развитието на бизнеса и услугите	+	+	++	+	+	-
1.2. Стимулиране на нововъзникващи микро и МСП, развитие на схеми за финансов инженеринг и кредитиране	x	+	x	x	++	x
1.3. Подкрепа в използването на модерни и високи технологии, съвместна работа и обвързване на образование и бизнес, трансфер на добри практики и нови знания	+	+	+	+	+	+
Приоритет 2: Модернизиране на инфраструктурата и подобряване на жизнената среда в община Мирково						
2.1. Обновление и поддръжка на транспортната мрежа и връзки, повишаване на свързаността на територията на общината	+	x	x	+	+	-
2.2. Подобряване на информационната и комуникационната инфраструктура за достъп до информация и услуги	x	+	x	+	+	x
2.3. Облагородяване и благоустрояване на жизнената среда в населените места на територията на общината,	+	+	++	++	+	-

правещи я по-привлекателна за развитие на бизнес и туристическа дейност						
Приоритет 3: Устойчивост и ефективност при използването на природните ресурси, създаване и прилагане на схеми за опазване на околната среда и мерки за адаптиране към климатичните промени						
3.1. Ефективно използване на природните ресурси, превенция и ограничаване на природните рискове и смекчаване на въздействието на климатичните промени	++	++	++	++	++	++
3.2. Мерки за въвеждане на енергийна ефективност в публичния и частния сектор и развитие на нисковъглеродна икономика	++	++	**x**	++	++	**x**
3.3. Подобряване на околната среда чрез инвестиции в управлението на отпадъци и водния сектор	++	++	++	++	**x**	**x**

Необходимата съвместимост на общинския план за развитие на община Мирково с предмета и целите за опазване на защитените зони и конкретно по отношение на формулираните цели, приритети на плана и инвестиционните предложения в програмата за реализация е взета предвид при разработването на плана.

Натура 2000 е общоевропейската мрежа от защитени зони, която има за цел да осигури дългосрочното оцеляване на най-ценните и застрашени видове и местообитания за Европа в съответствие с основните международни договорености в областта на опазването на околната среда и биологичното разнообразие.

Екологичната мрежа е изградена във всички държави членки на Европейския съюз, включително България, която се нарежда на първите места по териториален обхват и богатство на защитените територии. Части от територията на община Мирково попадат в екологичната мрежа и имат важно значение за нейното бъдещо развитие.

На територията на община Мирково са определени със съответните нормативни актове следните защитени зони (НАТУРА 2000) с особено значение за характеристиките и потенциала за развитие на общината:

Код на защитена зона	**Име на защитена зона**	**Тип на защитена зона**[3]
BG0001043	Етрополе - Байлово	Защитена зона по директивата за местообитанията
BG0002054	Средна гора	Защитена зона по директивата за птиците
BG0001389	Средна гора	Защитена зона по директивата за местообитанията
BG0001493	Централен Балкан - буфер	Защитена зона по директивата за местообитанията

[3] Местата, попадащи в екологичната мрежа, се определят в съответствие с две Директиви на ЕС – **Директива 92/43/ЕИО** за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (наричана накратко Директива за местообитанията) и **Директива 2009/147/ЕО** относно опазването на дивите птици (наричана накратко Директива за птиците).

Предмет и цели на опазване на защитените зони:

ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Защита и опазване на определените видове птици и редовно срещащи се мигриращи видове птици (по Директивата за птиците).

Унищожаването, увреждането и фрагментацията на природните местообитания са едни от основните причини за ускоряването на процеса на загуба на биологично разнообразие. Урбанизирането и антропогенното натоварване на нови територии е основният механизъм, чрез който все повече местообитания биват директно унищожавани, увреждани или застрашавани от човешката дейност.

Застрояването или изграждането на туристическа, транспортна и др. инфраструктура в чувствителни територии (включително защитени територии, зони от НАТУРА 2000, редки и уязвими местообитания и екосистеми като влажни зони, поречия, гори и др.) се превръща във все по-сериозен проблем за България през последните години. Измерването, определянето и мониторинга на допустимите степени на урбанизиране или антропогенно натоварване в община Мирково до голяма степен ще възпрепятства разширяването на мащабите, скоростта и обхвата на негативните процеси и съответно ще допринесе за разработването и прилагането на адекватни управленски политики.

Антропогенното въздействие върху територията е безспорно в основата на загубата на биологично разнообразие, като този проблем е адресиран в Конвенцията на

ООН за биологичното разнообразие, ратифицирана от Република България. Поради това увеличаването или намаляването на площите с антропогенно натоварване индиректно може да се счита като измерител на въздействието върху биоразнообразието. По-конкретните мерки за опазване и поддържане на биоразнообразието в общината, които в най-общ план са очертани в ОПР-Мирково, следва да бъдат насочени към:

- Намаляване степента на загуба на компонентите на биоразнообразието, включително: (1) биоми, хабитати и екосистеми; (2) видове и популации; и (3) генетично разнообразие;
- Справяне с основните заплахи за биоразнообразието, включително тези, възникващи от промяната в климата, индустриалното и инфраструктурното развитие, замърсяването и промяна в местообитанията, чужди инвазивни видове;
- Поддържане интегритета на екосистемите и осигуряването на стоки и услуги предоставяни чрез биоразнообразието в подкрепа на благосъстоянието на населението на общината.

4. Основни изводи и препоръки

Основните изводи от предварителната оценка на ОПР-Мирково за периода 2014-2020 г. са систематизирани в зависимост от използвания метод и критерии за оценка:

- **Стратегическо съответствие и хармонизация с целите и приоритетите на политиката за регионално развитие за текущия планов и програмен период**

Адекватното отразяване (*почти пълно съответствие*) на целите и приоритетите на регионалната политика на национално и регионално ниво (NUTS 2 и 3) и на кохизионната политика на ниво ЕС в политиката за местно развитие е ключова предпоставка за постигането на успех при реализацията на ОПР-Мирково.

- **Нормативно съответствие**

Резултатите от оценката на съответствието на ОПР-Мирково с изискванията на действащото законодателство показват пълно съответствие на оценявания стратегическия документ с принципите, правилата и стандартите за планиране на местното развитие, залегнали в националното законодателство за регионалното развитие и съответните методически указания.

- **Отразяване и влияние върху състоянието и очакваните промени в социално-икономическия профил на общината за периода след 2014 г.**

Усилията на местната власт в община Мирково в последните години са концентрирани върху определените приоритети и се регистрира напредък почти във всички социално-икономически сектори и особено в социалната сфера и изграждането на базисна инфраструктура на територията на общината. Въпреки това са необходими и усилия за насърчаване на местното икономическо развитие в сектора на микропредприятията и МСП, което да повиши заетостта на работната сила (особено младежката заетост) и нейната квалификация и производителност като предпоставка за повишаване конкурентоспособноста на местната икономика. Повече внимание следва да се отдели на изграждането на съвременна ИКТ инфраструктура и осигуряване на широколентов достъп до информация и услуги. Туризмът е ключов приоритет, който може да диверсифицира местната икономика и да отключи потенциала на общината за развитие и в другите сектори.

- **Очаквани резултати, въздействие и цялостна ефективност при изпълнението на стратегията за развитие на общината**

Предварителна оценка (прогноза) на степента на изпълнение на целите, поставени при разработването на стратегията за развитие, показва очакван ***общ значителен напредък*** към средата на периода на изпълнение на плана. Постигнатите темпове на изпълнение на стратегическите цели на общината през периода до 2013 г. трябва да се запазят, като същевременно се предприемат действия за оптимизиране на резултатите в зависимост от един систематичен процес на наблюдение и текущи вътрешни оценки на изпълнението на плана и програмата за неговата реализация през периода 2014-2020 г.. Възможна е и бъдеща актуализация на общинския план за развитие в зависимост от резултатите от оценките и постигането на реални резултати към края на 2018 г..

- **Ефикасно използване на ресурсите за регионално развитие на територията на областта**

При реализацията на общинската стратегия за развитие и при съпоставянето на очакваните резултати с планираните финансови средства за средносрочен период като цяло се очертава значителна степен на ефикасна реализация на използваните ресурси по приоритети на развитието, като е възможно да се наблюдава изразен дисбаланс между някои приоритетни оси – например, средствата за инфраструктурно изграждане и рехабилитация да надхвърлят прогнозните стойности за сметка на инвестициите за конкуретоспособност на МСП.

- **Политическа и социална ангажираност, административен и институционален капацитет за прилагане на политиката за устойчиво интегрирано местно развитие**

Към момента е налице сериозна политическа и социална ангажираност за цялостното изпълнение на общинския план за развитие и постигане на стандарти за добро управление. Необходимо е активно търсене и мобилизиране на партньорства за развитие (включително ПЧП) на местно, регионално и национално ниво, включително имащи трансграничен и интеррегионален характер с партньори от ЕС. Не съществуват ограничения пред изграждането на завършен в структурно отношение и напълно оперативен и функционален административен и институционален капацитет за управление на плана и програмата за неговата реализация, но се препоръчва повече

внимание върху изграждането на капацитет за наблюдение и докладване на резултатите.

Актуалното социално-икономическо състояние, идентифицираните нужди и предизвикателства пред община Мирково, както и направените изводи от предварителната оценка дават основание за дефиниране на няколко по-важни **препоръки** за бъдещата реализация на общинския план за развитие, свързани с постигането на устойчиво интегрирано развитие на общината до 2020 г.

1. Необходимо е предприемане на действия от страна на ръководството на общината съвместно с партньорите за внедряване на механизъм за анализиране и отразяване в процеса на последващо планиране на настъпилите промени и тенденции в икономическия, социалния и екологичния контекст за развитието на общината. Тези действия следва да водят до своевременна актуализация и адаптиране на общинския план за развитие особено по отношение възможностите за използване на средства от ЕС по съответните програми за България през периода 2014-2020 г.
2. По-широко използване на индикатори за резултат и систематичен мониторинг на постигнатия напредък ще допринесат за ефективността и ефикасността при изпълнението на общинския план за развитие.
3. Повече внимание и ресурси трябва да бъдат насочени към институционално изграждане и укрепване на капацитета за стратегическо планиране, мониторинг и оценка на изпълнението на плана, включително по отношение на индивидуалните проекти, засягащи устойчивото развитие на общината.
4. Необходимо е активизиране и разширяване на сътрудничеството с други общини и региони (трансгранични и транснационални) с цел трансфериране на опит, познания и умения за реализация на местни инициативи и по-ефективно използване на възможностите на европейските фондове за местно и регионално развитие.
5. Бъдещата актуализация на ОПР-Мирково на базата на отчетените резултати би следвало да постигне по-добър баланс на статегическите цели и приоритети, като сред тях намерят място повече конкретни мерки за развитие на различни форми на туризъм, спортно-рекреационни

дейности, изграждане на информационното общество и предоставяне на електронни услуги, опазване и подобряване на околната среда, насърчаване на иновационните политики и стратегии в публичния и частния сектор на икономиката и социалната сфера, развитие и благоустрояване на населените места на територията на общината.

6. Сред приоритетните области за развитие, които трябва да бъдат активно следвани и наблюдавани през периода до 2020 г. биха могли да бъдат: насърчаването на „зелените" нисковъглеродни технологии в производството, услугите и бита, изграждане на екологична инфраструктура, развитие на електронното управление, приобщаващ икономически растеж, включващ равнопоставено участие на социалните групи, създаване и развитие на конкурентоспособен местен туристически пазар.